

**ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МҮЙНОҚ ВА ҚҰҢғИРОТ
ТУМАНЛАРИДА ҚАТТИҚ МАИШИЙ ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИГІШ, САРАЛАШ ВА
СОТИШ БҮЙИЧА КЛАСТЕРИНИ ДАВЛАТ ХУСУСИЙ ШЕРИКЛИК АСОСИДА
ХУСУСИЙ ШЕРИККА ТОПШИРИШ БҮЙИЧА**

ЛОЙИХА БАҲОЛАШ ХУЖЖАТИ

Тошкент ш. 2021

Мундарижа

1. Резюме.....	3
2. Молия бўлими.....	10
3. Ижтимоий бўлим.....	17
4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими	20
5. Техник-технологик бўлим	25
6. Экологик бўлим.....	35
7. Институционал бўлим	38
8. Архитектура-қурилиш бўлими	39
9. ДХШ тўғрисидаги битим	40
10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари.....	41
11. Лойиҳани амалга ошириш режаси	43
12. Лойиҳани баҳолаш	45

1. Резюме

Мустақил ривожланиш йилларидаги мамлакатимизда экологик муаммоларни ва уларнинг салбий оқибатларини бартараф этиш бўйича бой тажриба тўпланди. Бу йўналишда республикада ёқилғи ва энергиядан фойдаланиш технологияларини яхшилаш; тежамкор қурилма ва технологияларни тақомиллаштириш ва жорий этиш; қайта тикланадиган энергия манбаларидан фойдаланиш; атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва соғлиқни сақлаш соҳасидаги қонунчиликни ислоҳ қилиш; Оролбўйи минтақасидаги экологик муҳитни реабилитация қилиш бўйича кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда.

Мураккаб ва кенг кўламли экологик муаммолар кўп тармоқли ва комплекс ёндашувни ҳамда бозор муносабатларининг шаклланиш шароитида ўта чегараланган ички ресурсларни талаб этади.

Охирги 20 йилда атмосферага ифлослантирувчи чиқиндиларни ташлаш 2,1 бараварга, заҳарли оқава сувлар 2 бараварга камайди. Пестицидлардан фойдаланиш охирги 5 йилда 5 бараварга қисқарди. Ҳозирги пайтда пахта яккаҳокимлигига барҳам берилиб, пахтазорлар умумий экин майдонининг 40 фоизини ташкил этмоқда. Миллий қўриқхона, боғ, буюртма қўриқхона ва экологик марказлар ривожланди.

Ушбу лойиҳа ҳам юқорида келтирилган ўзгаришларнинг натижаси ўлароқ, Қорақалпоғистон Республикасида чиқиндиларни ташиш, тўплаш ва қайта ишлишни ривожлантиришни ўз ичига олади.

Лойиҳани технологик ва молиявий харитасини тузишда бирламчи маълумотлар ва уларнинг ишончлилиги жуда муҳим маълумот ҳисобланади. Шунинг учун давлат-хусусий шерикчилиги доирасидаги лойиҳаларда асосий бирламчи маълумотлардан бу бир кишига тўғри келувчи кунлик ҚМЧ нормаси бўлиб ҳисобланади. Мазкур норма 2 хил манбаада турлича келтирилган:

1. 27.08.2011 й.да ишлаб чиқилган 0297-11-рақамли санитар қоидалар ва нормаларга муфовиқ 1 киши учун ҚМЧ миқдори 1.17 кг деб қабул қилинган.
2. Ўзбекистон Республикаси Давлат экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан вилоятларда ўтказилган эксперимент натижалари кўра Қорақалпоғистон Республикасида 1 киши учун ҚМЧ миқдори 0.75 кг деб қабул қилинган (иловада келтирилади).

Юқоридаги бошланғич маълумотлардан келиб чиқиб 2 хил сценарийда ҳисоб-китоб тақдим қилинади ва потенциал талабгорлар хоҳишига кўра

Лойиҳа-баҳолаш ҳужжати

Мўйноқ ва Қўнғирот туманлари

бирини танлаш имконияти тақдим қилинади. Лойиҳа-баҳолаш ҳужжатида нисбатан афзал кўрилган (лойиҳа-баҳолаш ҳужжатини тузувчининг субъектив фикрига кўра) сценарий бўйича маълумотлар келтирилади. Иловада эса 2 та сценарий бўйича ҳисоб-китоблар келтирилади.

Лойиҳанинг номи

Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиб, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш бўйича

Ташаббускор ҳақида

Мўйноқ ва Қўнғирот туманларидағи мазкур Давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш режалаштирилган лойиҳанинг ташаббукори Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳисобланади.

Ўзекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси 2017 йил 21 апрелдаги “Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-5024 сонли президент фармонига асосан, собиқ Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ўрнига ташкил этилган.

Лойиҳанинг ҳисоб-китоб қилинган умумий қиймати

ДХШ асосидаги ушбу лойиҳанинг прировард мақсади бўлиб Мўйноқ ва Қўнғирот туманларини чиқинди саралаш бўйича тўлиқ (100%) даражада қамраб олиш ҳисобланади. Ушбу лойиҳада давлат тақдим этган асосий воситалар ва хусусийдан шерикга сотиб олиш тақлиф қилинадиган асосий воситалар қатнашади. Мазкур лойиҳанинг умумий қиймати **9 474 060.96** минг сўмни ташкил қиласи.

Лойиҳа амалга ошириладиган манзил (вилоят, туман, шаҳар)

Лойиҳа Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида амалга оширилиши мўлжалланган.

Мўйноқ тумани- Қорақалпоғистон Республикасининг шимолидаги туман. 1931 йил 19 сентябрда ташкил этилган. Амударё делтаси, Орол дengизининг жанубидаги ҳудудларни эгаллайди. Қораўзак, Чимбой, Бўзатов туманлари, Қозоғистон Республикасининг Оқтоба, Қизилурда вилоятлари билан чегарадош. Майдони- 37.94 минг кв.км. Туманда 5 та овул фуқаролар йиғини 1 та шаҳар Мўйноқ бор. Маркази- Мўйноқ шаҳри. Табиати туман ҳудуди асосан Орол дengизининг қуриган қисми ва Амударё делтасидаги куллардан иборат.

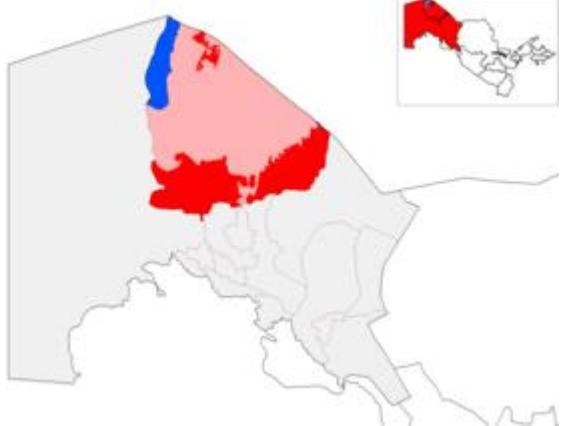
Иқлим

Иқлими кескин континентал, январ ойининг ўртача температураси 7.4°C , июлники эса 26.3°C . Йиллик ёғин миқдори 105 мм.

Аҳолиси

2021-йил январ ҳолатига кўра **32 331** киши

Мўйноқ	
Туман	
Республика	Қорақалпоғистон
Майдони	37.94 минг км. кв
Аҳолиси	32 331
Ташкил топган	1931 йил 19 сентябр
Аҳоли таркиби	Ўзбек, қорақалпоқ, қозоқ
Соат минтақаси	UTC +5
Динлар таркиби	Мусулмонлар

Қўнғирот тумани- Қорақалпоғистон Республикасидаги туман. 1927 йил 3-июлда ташкил этилган. 1963 йилда Хўжайли туманига қўшиб юборилган. 1964 йил 22 февралда қайта тузилган. Шимоли-шарқдан Мўйноқ тумани, шарқдан Амударё орқали Бўзатов, жануби-шарқдан Қонликўл, Шуманай туманлари, жанубдан Туркманистон, ғарб ва шимолдан Қозоғистон Республикалари билан чегарадош. Ҳудуди бўйича энг катта туман. Туманда 1 та шаҳар, 6 та шаҳарча, 9 та қишлоқ мавжуд. Маркази- Қўнғирот шаҳри. Табиати. Устюрт платосидан иборат. Ўртача баландлик 150-200 м

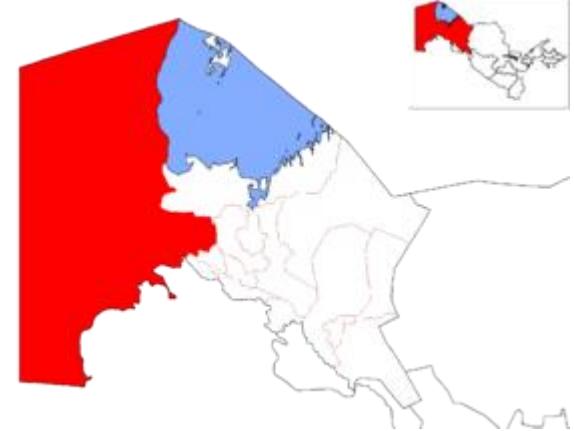
Иқлим

Иқлими кескин континентал, ўртача йиллик ҳарорат 16°C . Йиллик ёғин миқдори 100 мм.

Аҳолиси

2021-йил январ ҳолатига кўра **131 588** киши

Қўнғирот	
Туман	
Республика	Қорақалпоғистон
Майдони	76 минг км. кв
Аҳолиси	131 588
Ташкил топган	1927 йил 3 июл
Аҳоли таркиби	Ўзбек, қорақалпоқ, қозоқ
Соат миңтақаси	UTC +5
Динлар таркиби	Мусулмонлар

Лойиҳа кўлами, шу жумладан унинг қуввати, мақсади ва вазифалари

Юқорида айтиб ўтилганидек, лойиҳанинг асосий мақсади аҳолидан чиқинди йиғиб олиш қамров даражасини 100%га чиқариб, йиғилган чиқиндини саралаш ва шу оркали даромад кўриш ҳисобланади.

Бунинг учун, талабгор корхона, давлат шериги томонидан 7 йил давомида бўлиб тўлаш шарти билан берилаётган мавжуд ва сотиб олиниши таклиф қилинган асосий воситаларни келишилган график асосида ишга тушириб халқقا манфаат етказиши лозим. Шу боис, давлат шериги қуйидаги шартларни амалга оширишни вазифа қилиб қўяди:

- Аҳолидан чиқинди йиғиб қамров даражасини 100%га олиб чиқиш учун зарур маҳсус техникалар сонини **19** тага етказиш учун қўшимча **5** дона чиқинди ташувчи маҳсус техникаларни инвестиция қилиш;
- Чиқиндиларни йиғиб учун **10** дона маҳсус жой (чиқинди йиғиб майдончалари) яратиш оркали аҳолига қўшимча қулайлик яратиш ва чиқинди ташишда харажатларни оптималлаштириш;
- Чиқинди йиғиб жойларида, чиқинди йиғилиши мўлжалланган кунлар интервалларида чиқиндиларни тўплашни тартибли ва самарали олиб бориш учун, лойиҳа доирасида **50** дона чиқинди контейнерларини инвестиция қилиш;
- Аҳоли ва юридик шахсларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, мажбурий бўлган тўловларни тўлашни ва қарздорликларни текширишни электронлаштиришни йўлга қўйиш.

Лойиха-баҳолаш хужжати

Мўйноқ ва Қўнғирот туманлари

Инвестиция киритилиши муддати уч йил эканлиги инобатга олинган ҳолда, биринчи йилда қамров ўзгармасдан қолиши ва кейинги йиллардан қамров даражаси, Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини олиб кетиш ва ҳосил бўлган чиқиндини саралашни, 100%га кўтариш режалаштирилган.

Давлат шериги талабгорга қуввати аҳолидан чиқиндини ташиш учун зарур маҳсус чиқинди ташувчи техникалар ва бошқа турдаги лойиха доирасида қўлланиладиган техникалар харид қилиш, агар мавжуд бўлса улардан шу лойиха учун фойдаланиш талабини қўяди.

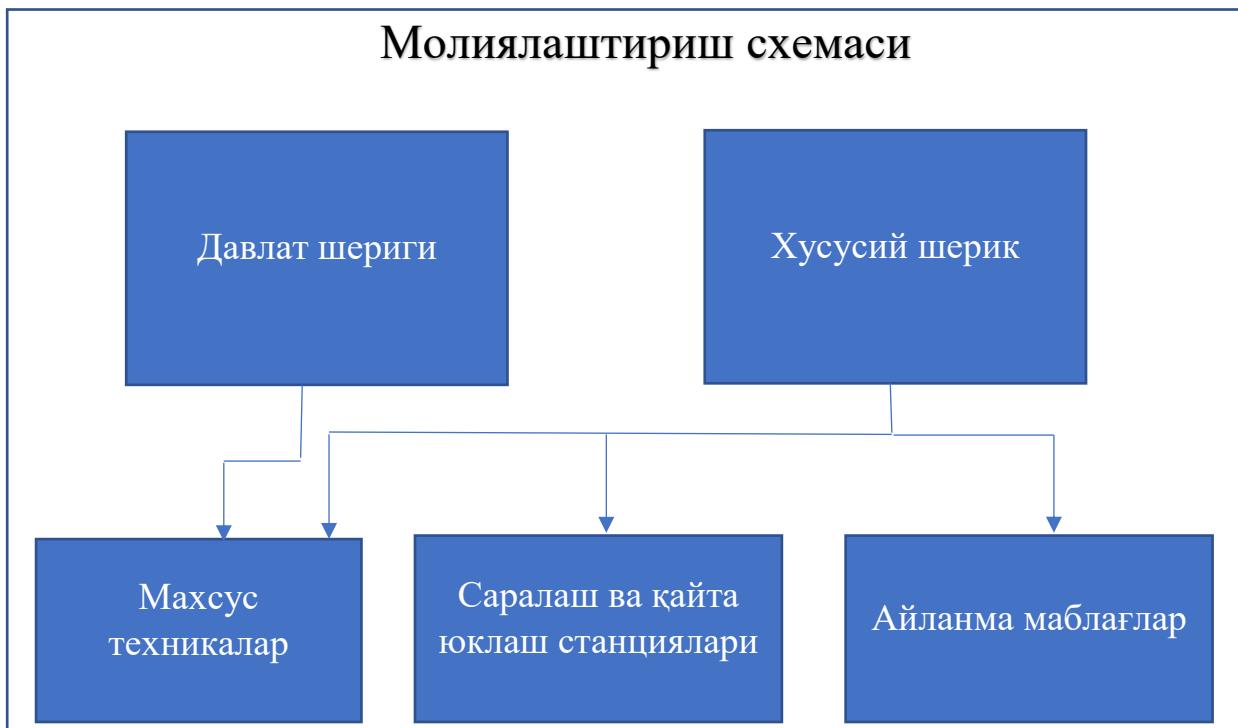
Лойихадан фойда кўрувчилар

Лойиха амалга оширилиши Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида экологик вазиятни барқарорлаштириш, туман аҳолиси чиқинди ташиш бўйича дуч келаётган муаммоларни бартараф этишга хизмат қиласди. Тумандаги маҳалла фуқаролар йиғини, кўп қаватли уйлар, шахар ичидаги юридик шахслар лойихадан асосий фойда кўрувчилар ҳисобланади.

Молиялаштириш манбалари, схемалари ва графиги (йиллар кесимида)

Лойиҳани молиялаштириш манбаси талабгорнинг ихтиёрида бўлиб, талабгорнинг ўз манбалари ёки ташқи манбалардан (кредит, лизинг, бошқа корхонанинг молиявий ёрдами ва ҳоказо) бўлиши мумкин. Лойиҳанинг умумий нархи **9 474 060.96** минг сўмни ташкил қиласди.

Лойиҳанинг долзарблиги

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг муҳим таркибий қисми атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилашга қаратилган.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тизимли равишда қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, маҳаллий ҳокимликлар ҳузуридаги ободонлаштириш бошқармалари негизидаги санитар тозалаш участкалари тасарруфида бўлган 1 439 та маҳсус техника, 86 та автотарози, 1 102 та чиқинди тўплаш майдончаси, 6 131 та контейнер ва 160 та қаттиқ майший чиқинди полигонлари давлат унитар корхоналари тасарруфига ўтказилди.

Аммо, шу билан бирга, қаттиқ майший чиқиндиларни ташиб кетишни ташкил этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида хусусий тадбиркорлик

фаолиятини янада ривожлантириш борасида ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолар мавжуд.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан соҳада инфратузилмани такомиллаштириш бўйича амалга ошириб келинаётган ишлар юртимизда экология ва санитария муҳитини янада яхшилаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, шаҳар ва қишлоқларимизнинг янада обод ва кўркам қиёфа касб этиши йўлидаги улкан амалий қадамлардан биридир.

Мазкур лойиха ҳам шу ўзгаришларнинг ва ўзгартиришларнинг давоми ўлароқ, худудда экологик вазиятни яхшилаш ва чиқиндиларни йиғиши ҳамда қайта ишлаш орқали аҳолини турмуш даражасини яхшилаш учун хизмат қиласи.

2. Молия бўлими

2.1 Лойиҳани амалга ошириш ва молиялаштириш даври

Лойиҳанинг умумий қиймати **9 474 060.96** минг сўмни ташкил қилади. Лойиҳани молиялаштириш манбаси - хусусий шерикнинг ўз маблағлари, хомийлик маблағлари, тижорат банкларининг кредитлари ҳамда бошқа ташки манбалар бўлиши мумкин. Лойиҳани молиялаштириш манбаси сифатида бюджет маблағларидан фойдаланиш кўзда тутилмаган.

Лойиҳани амалга ошириш учун, хусусий шерикнинг натижаларида корхонанинг ликвидлиги ва рентабеллиги кўриниши керак. Бунга қўшимча қилган ҳолда, корхонанинг режаларида ҚМЧ соҳасидаги хизматларга бўлган талабни қондириш асосий вазифа сифатида кўрилиши керак.

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва маҳсус техникалар)	7 775 155,56	8 541 000,00	16 316 155,56	94%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	7 775 155,56	8 941 000,00	16 716 155,56	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	20 000,00	533 060,96	553 060,96	3%
Лойиҳани тайёrlаш харажатлари	20 000,00	0,00	20 000,00	0,12%
Айланма маблағлар	0,00	483 060,96	483 060,96	2,80%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,29%
Бошланғич инвестицион капитал	7 795 155,56	9 474 060,96	17 269 216,52	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	735 392,03	893 779,34	1 629 171,37	
Улушлар	45,1%	54,9%	100%	

Лойиҳа-баҳолаш хужжати

Мўйноқ ва Қўнғирот туманлари

Ушбу лойиҳани амалга ошириш учун **3 йил** давомида **9 474 060.96** минг сўм микдорида пул маблағларини жалб қилиш кўзда тутилмоқда. Хусусий шерик билан тузилаётган битим муддати **10 йилни** ташкил қиласди.

Лойиҳа доирасида киритиладиган инвестиция қуйидаги тармоқ графигига асосланади:

минг
сўмда

Давр	Амалга ошириладиган иш турлари						
	Лойиҳалаш смета хужжатларини тайёрлаш	Маъмурий-майший бино қуриш	Чиқинди йифиш шахобчалари қуриш	Чиқинди ташиб машиналари харид қилиш	Чиқинди контейнерлари харид қилиш	Чиқинди саралаш ва чиқиндини қайта ишлаш ускуналари харид қилиш	Бошқа турдаги маҳсус техникалар харид қилиш
2021 йил III чорак	20 000,0						
2021 йил IV чорак				2 900 000			
2022 йил I чорак							
2022 йил II чорак			420 000,0				
2022 йил III чорак			400 000,0				
2023 йил I чорак					215 000,0		
2023 йил II чорак						4 356 000,0	
2023 йил III чорак							
2023 йил IV чорак							
2024 йил I чорак							650 000,0
2024 йил II чорак							
Жами сумма				8 941 000			

2.2 Ишлаб чиқариш харажатлари (эксплуатация харажатлари) ҳисоб-китоби

Ушбу лойиха доирасида 1 йиллик умумий ишлаб чиқариш харажатлари 6 510 867,0 минг сўмни ташкил қилиши кўзда тутилмоқда. Ишлаб чиқариш харажатлари қўйидагича бўлинади:

- Лойиҳани тайёрлаш харажатлари — 20 000 минг сўм;
- Айланма маблағлар — 6 440 867,0 минг сўм;
- Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар — 50 000 минг.

2.3 Маҳсулот таннархи, тарифлар

Хозирда Қорақалпоғистон Республикаси Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида жисмоний шахсларга 1 йиллик тариф микдори яъни бир киши учун 31,2 минг сўмни, юридик шахслар учун 1 куб метр ҚМЧ учун 46 минг сўмни ташкил этади. Тарифларнинг ўсиши (йиллик ўсиш микдори 5%) ни ҳисобга олган ҳолда лойиҳа амалга оширилиш муддати, 10 йил давомида тарифлар қўйидагича бўлиши тахмин қилинмоқда:

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	31.2	32.76	34.3	35.8	37.4	39	40.5	42.1	43.6	45.2
Юридик шахслар, 1м.куб ҚМЧ учун (ҚҚС сиз)	46	48,3	50,6	52,9	55,2	57,5	59,8	62,1	64,4	66,7

Корхонанинг бир йиллик ишлаб чиқарадиган маҳсулотлари ва кўрсатадиган хизматларининг умумий таннархи лойиҳа амалга оширилишининг 1-йилида 6.73 млрд. сўмни ташкил этиши прогноз қилинмоқда. Ушбу таннарх таркибига:

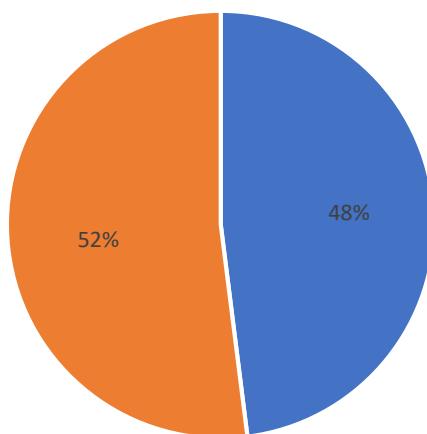
- ишлаб чиқариш харажатлари;
- энергия ресурслари харажатлари;
- ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- мавжуд ва инвестиция қилинган асосий воситалар амортизацияси харажатлари;
- бошқа ишлаб чиқариш харажатлари;
- бошқа операцион харажатлар;

- маъмурият харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- банк комиссияси;
- солиқлар киради.

2.4 Савдолардан олинадиган тушум ва харажат ҳисоб-китоби

Даромадлар ҳисоби. Корхона тўлиқ қувват билан ишласа, 10 839 301.4 минг сўм микдорда тушум бўлиши прогноз қилинган. Жами тушумнинг 52 фоизи (ёки 5.63 млрд. сўми) сараланган иккиламчи хом ашё сотувидан, 48 фоизи (ёки 5,28 млрд. сўми) чиқинди учун аҳоли ва юридик шахслар тўлайдиган тўловлардан тушадиган тушум орқали шаклланади.

Лойиҳа доирасида корхонанинг йиллик даромад манбалари
нисбати (фоизда)

- Чиқинди учун аҳоли ва юридик шахслар тўлайдиган тўловлардан тушалиган тушум
- Сараланган иккиламчи хом-ашё сотувидан тушадиган тушум

Харажатлар ҳисоби. Қилинган ҳисоб-китобларга кўра, корхона тўлиқ кувват билан ишласа ва мавжуд фаолиятни амалга ошириши учун йиллик **6 978 012** минг сўм харажат қилиши керак. Ушбу харажатнинг **4.76** млрд. сўми доимий харажатлар, **2,2** млрд. сўми ишлаб чиқариш ҳажмига мутаносиб ўзгарувчан харажатлар саналади.

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Ўзгарувчан харажатлар улуши(%)	Доимий харажатлар	Ўзгарувчан харажатлар	Жами	Улущ, %
Ишлаб чиқариш харажатлари	0%	100%	0	1 863 941	1 863 941	27%
Электр ва ресурслар харажати	5%	95%	16 440	312 361	328 802	5%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	100%	0%	2 124 000	0	2 124 000	30%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	254 880	0	254 880	4%
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	100%	0%	32 416	0	32 416	0%
Давлат шериги томонидан берилган мулкларнинг ижараси бўйича харажатлар	100%	0%	965 858	0	965 858	14%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	100%	0%	1 181 280	0	1 181 280	17%
Бошқа операцион харажатлар	50%	50%	12 241	12 241	24 482	0%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	2%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	1 046	19 867	20 913	0%
ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР			4 769 601	2 208 411	6 978 012	100%

2.5 Лойиҳанинг молиявий кўрсаткичлари таҳлили(WACC, IRR, NPV)

Лойиҳа доирасида бир қатор молиявий кўрсаткичлар таҳлил қилинади. Ушбу кўрсаткичлар корхонанинг даромадлилигини, киритилаётган инвестиция ўзини оқлаш-оқламаслиги, инвестициянинг даромадлик миқдорини тавсифлайди.

Дисконт ставкаси — бу келажакдаги даромад оқимларини ягона жорий қийматга айлантириш учун ишлатиладиган фоиз ставкаси.

Дисконтланган қоплаш муддати (discounted payback period, DPP) – бу лойиҳанинг рентабеллигини аниқлаш учун ишлатиладиган капитал бюджетлаштириш тартиби. Дисконтланган қоплаш муддати келгуси пул оқимларини дисконтлаш ва пулнинг вақт қийматини ҳисобга олиш йўли билан дастлабки харажатларни қоплаш учун қанча вақт кетишини билдиради. Ушбу ўлчов лойиҳанинг мақсадга мувофиқлиги ва рентабеллигини баҳолаш учун ишлатилади.

Соф дисконт даромад (net present value, NPV) – бу келажакдаги тўловлар оқимининг бугунги қийматини топиш учун фойдаланиладиган ҳисобкитоблар натижасидир. У пулнинг вақт қийматини ҳисобга олади ва шу инвестиция муқобилларини таққослаш учун фойдаланилиши мумкин. NPV сармоя киритиш учун зарур бўлган капитал нархидан келиб чиқадиган дисконт ставкасига таянади ва салбий NPV бўлган ҳар қандай лойиҳа ёки инвестициядан қочиш керак.

Ички рентабеллик даражаси (internal rate of return, IRR) – бу келажакдаги пул тушумларининг ҳозирги қиймати ва дастлабки инвестиция харажатлари тенглаштирилган фоиз ставкаси, бунда соф дисконт даромад (NPV) 0 га teng. NPV шу кунгача дисконтланган пул оқими асосида ҳисобланади.

Капитал баҳосининг ўртача қиймати (Weight average cost of capital, WACC) – бу капиталнинг ўртача қиймати, индикатор ҳар хил қимматли қоғозларга, лойиҳаларга сармоя киритиш зарурлигини баҳолашда ва кутилаётган инвестиция даромадларини дисконтлашда ва компания капиталининг нархини ўлчашда ишлатилади.

Фойдалилик индекси (Profitability index, PI) – бу лойиҳанинг ёки инвестициянинг жозибадорлигини ўлчайдиган кўрсаткич. PI келажакдаги кутилаётган пул оқимларининг жорий қийматини лойиҳадаги дастлабки инвестиция миқдорига бўлиш йўли билан ҳисобланади.

Кўрсаткич	Ҳисоб-китоб
Дисконт ставкаси	14 %
Лойиҳа амалга ошириш даври, йил	10 йил
Инвестиция даврини ҳисобга олган ҳолда дисконтланган қоплаш муддати (DPP), йил	6 йил
Соф дисконт даромад (NPV) 10 йил учун, минг сўм	7 852 876
Ички рентабеллик даражаси (IRR), %	28 %
Капитал баҳосининг ўртача қиймати (WACC), %	20,7 %
Фойдалилик индекси (PI)	1.8

2.6 Молиявий хавф-хатарларни баҳолаш ва рисклар

Лойиҳа доирасида ҚМЧни тўплаш, ташиб, саралаш билан шугулланадиган кластернинг потенциал рисклари ишлаб чиқариш риски, тижорат риски, молиявий риск ва форс-мажор риски билан ифодаланади.

Муассаса маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда ҚМЧ билан боғлиқ хизматларни кўрсатиш жараёнидаги қоида бузилишларни катта тажриба ва юқори малакага эга бошқарув ва ишлаб чиқариш ходимларини ишга олиш орқали минималлаштирилади.

Шу билан бирга, компания ушбу риск тоифасининг олдини олиш бўйича куйидаги ишларни амалга оширади:

- ҚМЧни тўплаш, ташиб, саралашнинг бозор шароитларини тизимли ўрганиш;
- Маҳсулотлар ассортиментини кўпайтириш ва аҳоли ҳамда юридик шахсларга ҚМЧ билан боғлиқ хизматлар кўрсатиш сифатини узлуксиз ошириш;
- Кенг кўламли реклама тадбирларини ўтказиш ва бошқалар.

Молиявий риск инфляцион жараёнлар, ҳар томонлама тўловга лаёқатсизлик, валютавий тебранишлар ва бошқалардан келиб чиқади.

Бу рискларни компанияда молиявий бошқарув тизимини яратиш ва компаниянинг пул оқимларини самарали бошқариш йўли билан минималлаштириши мумкин.

Форс-мажор риски – кутилмаган ҳолатлар (табиий оғатлар, иш ташлашлар, урушлар ва бошқалар) оқибатида юзага келадиган риск тури.

Бу рискларни камайтириш чора-тадбирлари корхонанинг молиявий мустаҳкамлиги етарли даражада бўлиши, зарур вақтда корхона форс-мажор ҳолатлари учун ишлатишга етарли пул-маблағлари мавжуд бўлиши билан боғлиқ.

3. Ижтимоий бўлим

3.1 Лойиҳанинг меҳнат ресурсларига эҳтиёжи ва унинг аҳоли бандлигига таъсири

Ушбу лойиҳа амалга ошиши натижасида Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ ва Кўнғирот туманларида 114 та янги иш ўрни яратилади. Корхонанинг 1 йиллик иш ҳақи фонди **2 560 320.00** минг сўмни ташкил этади. У қўйидаги штат жадвали асосида ишлашни режалаштирумокда:

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртacha иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>АДМИНИСТРАЦИЯ</u>			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>19 440,00</i>
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ</u>			
Сараловчилар	24	2 000,00	576 000,0
Юкловчилар	38	1 500,00	684 000,0
Ҳайдовчилар	23	1 500,00	414 000,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	17	1 500,00	306 000,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Қоровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	110		2 124 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>254 880,00</i>
ҲАММАСИ БЎЛИБ	114		2 560 320,00

Лойиҳани бошқарадиган маъмурият ходимлари 4 кишини ташкил қилиб, улар директор, унинг ўринбосари, директорнинг ишлаб чиқариш масалалари бўйича ўринбосари ҳамда бош бухгалтердан иборат. Маъмурият учун йиллик иш ҳақи фонди **181 440** минг сўмни ташкил қиласи.

Ишлаб чиқариш ходимлари сони эса 110 кишини ташкил қилиб, уларнинг ҳар бири муайян вазифа бажаради.

Лойиҳа доирасида 24 нафар сараловчи иш билан таъминланади. Улар иилига 50 минг тонна қувватга эга бўлган чиқиндиларни саралаш комплекси

фаолиятини ташкил қиласи ва комплексга келиб тушган қаттиқ майший чиқиндилар таркибидан қайта ишланадишан хом ашёни ажратиб олади.

Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида чиқиндиларни тўплаш, ташиш ва қайта ишлаш ишларини ташкил қилиш учун 19 дона чиқинди ташувчи машина ҳамда 4 дона бошқа турдаги маҳсус техника воситалари зарур. Ушбу техникаларни бошқариш учун 23 нафар ҳайдовчи иш билан таъминланади. Шунингдек, ҳар бир чиқинди ташувчи машинада чиқиндиларни юклаш учун 2 нафар юкловчи бўлади. Шунда юкловчи ходимларнинг жами сони 38 кишини ташкил қиласи.

3.2 Мехнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари

Ўзбекистон Республикасида меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари 1996 йил 29 июнь куни тасдиқланган “Мехнат муҳофазаси бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида”ги Намунавий низомга асосан қўлланилади.

Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнларининг ихтиёрий босқичида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчилар ва ходимлар зарур техника хавфсизлиги нормаларига амал қилиши керак. Иш берувчи корхона ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан эса ходимларнинг меҳнат муҳофазаси таъминланади. Техника хавфсизлиги нормалари билан ҳар бир ходим танишиб чиқиши меҳнат жараёнида унга сўзсиз бўйсуниши керак. Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнидаги техника хавфсизлик қоидалари кўйидаги босқичларни ўз ичига олади:

- а) чиқиндиларни қабул қилиш;
- б) очиқ контейнерларни локализация қилиш ва қайта юклаш;
- в) эргономика;
- г) чиқиндиларни аниқлаш ва таснифлаш;
- д) номаълум чиқиндиларни ўз вақтида синовдан ўтказиш ва аниқлаш;
- е) нормаларга мос келмайдиган кимёвий моддаларни ажратиш;
- ё) юклаш ва тушириш ишлари;
- ж) чиқиндиларни аралаштириш;
- з) лабораторияда қадоқлаш / шикастланган қадок;
- и) чиқиндиларни ташишга тайёргарлик;
- й) хавфсиз юклаш тажрибаси;
- к) чиқиндиларни долигонда сақлаш;
- л) полигонда чиқиндини саралаш;

м) хавфли ёки фавқулодда вазиятларда фойдаланилдиган ускуналарга ўчириш зарурлигини белгилайдиган ёрлиқлар ёпишириш;

н) дезинфекция тартиб-қоидалари.

Лойиҳа доирасида амалга ошириладиган ишлар меҳнат қилувчи ходимлар ва аҳоли учун хавфли таъсир қилиш муддатини камайтириш учун муҳандислик назорати, маъмурий назорат ёки шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланишни ўрганиши керак. Бунда муҳандислик назорати бошқаларига нисбатан афзal усул ҳисобланади.

Техник назорат воситаларига қуидагилар киради:

- 1) шамоллатиш;
- 2) ёнғинга қарши воситалардан фойдаланиш;
- 3) технологик изоляция;
- 4) техник операциялар;
- 5) механизациялашган қайта ишлаш ускуналари.

3.3 Лойиҳанинг ижтимоий аҳамияти

Лойиҳани амалга ошириш натижасида худудда маълум бир қатlam ижтимоий гурӯхни иш таъминлашга эришилади.

Ушбу лойиҳа доирасида тадбиркорнинг стратегик мақсади бўлиб, Мўйнок ва Қўнғирот туманларидаги ҚМЧни қайта ишлаш имкониятларидан максимал даражада фойдаланиш, шунингдек, келажакда уни янада ривожлантириш ҳисобланади.

Лойиҳани яратиш учун асосий шартлар:

- сифимли ички истеъмол бозорининг мавжудлиги;
- туманда тадбиркорнинг яхши ишчанлик обрўси;
- ушбу соҳада инқилобий ўзгаришларни қилишга тайёр бўлган ёш, умидли, изланувчан жамоанинг борлиги;
- ходимларнинг фаолиятни бошлаш учун тайёргарлиги.

Ташкил қилинадиган фаолиятнинг устувор йўналиши Ўзбекистон Республикасининг кўрсатилаётган хизматларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги ушбу лойиҳани амалга ошириш имкониятлари кўриб чиқади.

Лойиҳада қатнашувчи иккинчи томон, яъни тадбиркор (хусусий шерик)нинг вазифаси – корхонанинг юқори рентабеллигини таъминлаш ва қўшимча иш ўринлари яратилишига ва корхонанинг ижтимоий-иктисодий манфаатларини қондиришга ҳисса қўшган ҳолда максимал иқтисодий фойда олишдан иборат.

4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими

4.1 Маҳаллий ва халқаро бозор имкониятларини баҳолаш

Маркетинг тадқиқотлари ҳар қандай бизнеснинг асоси ҳисобланади. Бизнес-режа тузилаётганда маркетинг бўлими алоҳида эътибор билан қаралиши керак бўлган бўлим саналади.

ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш бозори, ташкилий тузилма нуқтаи назаридан номукаммал рақобат бозори ҳисобланади. Шу билан бирга, у ўзининг бир қанча хусусиятларига кўра иқтисодий назарияда монополистик рақобат ва монополия бозори сифатида таснифланадиган бозор турларига ҳам яқинроқ. Ушбу ҳолатлар муқаррар равишда харидорларнинг хатти-ҳаракатларида, уларнинг асосий мақсадларининг ўзгариши, нархлар тизимида ўз натижасини кўрсатади, бу ҳам давлат томонидан амалга оширилаётган жараёнларни доимий равишда аниқ тартибга солишни талаб қиласди.

Лойиҳа майший чиқиндиларни Мўйноқ ва Қўнғирот туманлари ҳудудида тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлашни ташкил этишга қаратилган. Иккала туман аҳолиси 2021 йил ҳолатига кўра, 163 919 кишини ташкил этган ҳамда Мўйноқ туманида аҳолининг йиллик ўртача ўсиши 1.22% ни, Қўнғирот туманида эса 1.27% ни ташкил қилмоқда. Бу эса лойиҳа амалга ошишининг охирги йилига келиб аҳоли сони 21,7 минг кишига (ёки 13,2% га) ортишини билдиради. Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Статистика бошқармаси маълумотларига кўра, ичтисодиёти саноатлашган Мўйноқ тумани ҳамда сўнгти йилларда нефт-газ, қишлоқ хўжалиги саноати соҳаларида йирик лойиҳалар амалга оширилаётган Мўйноқ ва Қўнғирот туманларининг Ялпи Ҳудудий Махсулоти (ЯХМ) Ўзбекистон ЯИМнинг ўртача ўсиш кўрсаткичи миқдорида ошмоқда. Аҳоли турмуш даражаси ортиши билан, уларнинг истеъмол даражаси ҳам ортади ва бу ҚМЧ миқдори йилдан йилга кўпайишини англалади.

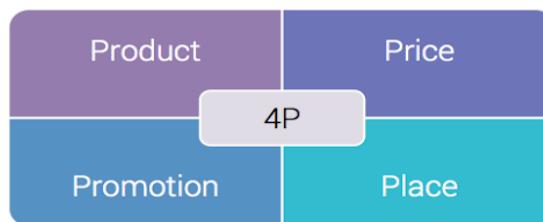
4.2 Лойиҳанинг кўлами

Лойиҳа Мўйноқ ва Қўнғирот туманлари ҳудудини, яъни 113.9 минг км.кв майдонни ҳамда ушбу ҳудудда яшовчи 163 919 нафар аҳолини қамраб олади. Лойиҳа ҚМЧ хизматларининг сифати билан боғлиқ муаммони ҳал қилиш заруриятига асосан амалга оширилмоқда. Лойиҳанинг асосий мақсади бўлиб, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш тизимини қайта шакллантириш, ҳудуддаги экологик ва санитар-эпидемиологик вазиятни, соғлиқни ва ҳаёт шароитларини яхшилаш ҳисобланади.

Шунингдек, лойиҳа йилига 50,0 минг тонна чиқиндиарни саралаш комплекси яратилишини кўзда тутади.

4.4 Marketing Mix (4P) стратегияси

Marketing Mix ёки 4P стратегияси маркетингда кенг қўлланиладиган стратегиялардан бири бўлиб, у маркетинг режалаштиришнинг тўртта асосий “координаталарига” асосланади. Улар қўйидагилар:

Product (маҳсулот) – товар ёки хизмат, ассортимент, сифат, маҳсулот хусусиятлари, дизайнни ва эргономикаси;

Price (нарх) – нарх, устамалар, чегирмалар;

Promotion (танитиш) – реклама, сотишни рафбатлантириш;

Place (жой) – етказиб бериш, савдо нуқталарининг жойлашуви, тарқатиш каналлари, сотувчи ходимлар.

Marketing Mix модели бозорда маҳсулотни самарали тарғиб қилиш учун сотувни бошқаришни ва ишлаб чиқиши мумкин бўлган барча керакли маҳсулот параметрларини ўз ичига олади.

Ушбу лойиҳа доирасида пул тушумлари а) аҳоли ва юридик шахсларнинг чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлардан; б) ҚМЧларни қайта ишлаш ва уларнинг сотувини ташкил этишдан тушади. 4P стратегиясини ҚМЧ сотувини ташкил этиш доирасида қўллаш мумкин.

Product. Аҳоли ва ташкилотлардан чиқинди йиғиб олиниши натижасида қўйидаги қайта ишланадиган хом ашёлар сараланади ва уларни қайта ишлайдиган корхоналарга сотилади:

- қоғоз;
- металл;
- резина;
- полиэтилен;
- текстил;
- шиша маҳсулотлари.

Қайта ишланадиган хом ашёлар Қорақалпоғистон Республикаси ва унга ёндош ҳудудлардаги хом ашёни қайта ишлаш билан шуғулланадиган турли

хил корхоналарга сотилади. Сотиш жараёнини тўғри амалга ошириш учун хом ашё ассортиментини кўпайтириш, уларни энг мақбул нархда сотишни ташкил қилиши керак.

Price. Чиқиндини тўплаш, ундан сараланадиган иккиласми хом ашёни сотиш, иккиласми хом ашё (қоғоз, металл, шиша маҳсулотлари каби) нинг ўзини тўплаш ва сотиш билан Мўйноқ ва Кўнғирот туманларида бир нечта корхона, шунингдек жисмоний шахслар шуғулланади. Шунинг учун хусусий шерик томонидан қайта ишланадиган хом ашё сотуви ташкил этилганда нарх таклифи энг яхшилардан бири бўлиши керак, энг қўп маҳсулот харид қиласидиган ва доимий харидорлар учун нарх чегирмалари қилинади.

Promotion. Маркетингнинг вазифаси бозорни ўрганиш билангина чегараланиб қолмай, корхона маҳсулотларининг керакли харидорларига етиб боришини таъминлашдан иборат. Айни мақсадга эришиш учун маҳсулотлар тарғиботи, рекламаси тўғри ташкиллаштирилиши керак. Корхона маҳсулотлари ва улар тўғрисидаги маълумотлар ҳам анъанавий (билбордлар, реклама доскалари, телевидение орқали маркетинг), ҳам замонавий (СММ – ижтимоий тармоқлардаги маркетинг) маркетинг каналлари орқали мақсадли аудиторияга етказилади.

Place. Маҳсулотлар сотуви амалга оширилаётганда сотиш жойи аҳамияти ҳам юқори. Бунда жойнинг етарли инфратузилмаси билан таъминланганлиги, автомобил йўлларига яқинлиги савдонинг кўпайиши учун муҳимдир.

4.5 Сотув режаси

Корхона фаолият олиб бориши натижасида қуйидаги икки манбадан пул тушумлари тушади:

- a) аҳоли ва юридик шахсларнинг белгиланган тарифлар бўйича чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлари;
- b) қаттиқ майший чиқиндилар орасидан хом ашё сифати сотишга яроқли маҳсулотлар сотуви.

Аҳоли томонидан чиқиндилар ташиш учун тўланадиган йиллик тўловлар миқдори 5.11 млрд. сўмни (қамров даражаси 100 % бўлганда), юридик шахслар томонидан тўланадиган тўлов миқдори эса 174,57 млн. сўмни (шартнома қилган юридик ташкилотлар билан) ташкил этилиши прогноз қилинмоқда. Бунда Мўйноқ ва Кўнғирот туманларида истиқомат қилувчи 163 919 минг аҳолининг йиллик 31.2 минг сўмдан, шу ҳудудда Тоза ҳудуд ДУК билан шартнома қилган та юридик шахснинг ҳар бир метр куб чиқинди учун 46 минг сўмдан тўлов қилиши қутилмоқда.

ҚМЧ таркибидан саралаб олинган иккиламчи хом ашё савдосидан тушадиган тушум миқдори эса қуидагича бўлади:

Номи	Ўлчов бирлиги	1 йиллик сараланган иккиламчи хом-ашё	1 тонна сараланган иккиламчи хом-ашёнинг нархи (ҚҚС билан)	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)
Ҷоғоз	тонн	8 481	320,00	2 713 908,53
Металл	тонн	1 032	200,00	206 415,00
Резина	тонн	359	250,00	89 745,65
Полиэтилен	тонн	7 673	280,00	2 148 510,92
Текстил	тонн	1 750	175,00	306 257,04
Шиша	тонн	1 660	100,00	166 029,46
ЖАМИ		20 956		5 630 866,60

4.6 Талаб ва таклиф

Иқтисодиётда исталган турдаги маҳсулот, товар ёки хизматнинг бозор нархи талаб ва таклиф эгри чизиқлари кесишган нуқта белгилаб беради.

Талаб истеъмолчиларнинг маълум турдаги товар ва хизматларга бўлган эҳтиёжи. Талабнинг энг кенг тарқалган миқдорий характеристикаси – хизматларга бўлган талаб эластиклиги деб аталади. Хизматларга бўлган талаб эластиклигининг учта тури мавжуд: нарх эластиклиги, даромад эластиклиги ва турли хизматлар учун ўзаро мослашувчанлик.

Талабнинг нарх эластиклиги = талаб қилинган миқдорнинг %да ўзгариши / нархнинг %да ўзгариши

Нарх эластиклиги маҳсулот нархининг ўзгаришига нисбатан истеъмол ҳажмининг ўзгаришини ўлчаш билан ифодаланади.

Талаб эластиклигининг миқдорий ифодаси муайян мамлакат истеъмолчилик хулқ-атворининг ўзига хос хусусиятларини акс эттиради, чунки у истеъмол имтиёзларининг жамланганлиги, аҳолининг даромад даражалари, миллий хусусиятлари ва иқтисодиёт ривожланишидаги умумий вазият билан белгиланади. Шунинг учун, одатда, бир мамлакат маълумотларидан олинган эластиклик характеристикасини бошқа мамлакат шароитига ўтказиш нотўғри хисобланади. Бироқ, умумий қоида шундан иборатки, берилган хизмат жавоб берадиган талаб қанчалик юқори бўлса ва унинг ўрнини босувчилар сони қанчалик кам бўлса, нарх эластиклиги шунчалик паст бўлади. Ўзбекистонда ҳозирча бу коефициентга тааллуқли хисоб-китоблар йўқ.

Нарх омилидан ташқари нархсиз омиллар ҳам талаб ва таклифга таъсир қиласди. Талаб мижозлар (аҳоли) сони, жисмоний шахс, оиланинг ўртача даромади билан белгиланади.

Таклиф истеъмолчилар учун мавжуд бўлган маълум бир товар ёки хизматнинг умумий миқдорини тавсифловчи асосий ичтисодий тушунчалардан бири. Таклиф нархга тўғри пропорционал бўлиб, маҳсулот нархи ошса, унинг таклифи ҳам ошишини билдиради.

5. Техник-технологик бўлим

5.1. Технологик ва техник ечимлар акс эттириш

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёsat амалга оширилмоқда.

Ҳозирда республика ҳудудида умумий қуввати йилига 894 минг тонна ҚМЧни қайта ишлайдиган 183 та корхона, шу жумладан 72 та полимер плёнка ва пластмассани, 65 та қоғоз ва картон буюмларини, 17 та шина ва резинотехника буюмларини, 10 та металлни, 6 та шишани, 2 та мой ва текстилни, 11 та бошқа чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари мавжуд.

Шу билан бирга республиканинг 9 та шаҳрида (Андижон, Нукус, Бухоро, Жizzах, Қарши, Навоий, Термиз, Гулистон ва Урганч) умумий қуввати йилига бир миллион тоннадан ортиқ майший чиқиндиларни қайта ишлаш қувватига эга бўлган, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича кластерларнинг ташкил этилиши ҚМЧнинг истеъмол қимматига эга таркибларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш йўлидаги муҳим қадамлардан биридир.

ҚМЧ билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизими самарали ишлашининг асосий омили ҚМЧни ўз вақтида тўплаш ҳамда уларни қайта ишлаш ва (ёки) жойлаштириш жойларигача ташиш ҳисобланади.

Кўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш мақсадида органик, қайта ишланадиган ва қайта ишланмайдиган ҚМЧни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш жадваллари мақбуллаштирилади, ҚМЧ ҳосил бўладиган олис участкалар учун маҳсус зичловчи қурилмалар билан жиҳозланган қайта юклаш пунктлари қурилади.

5.2 Лойиҳа тузилиши

Лойиҳа ҳудудда мавжуд чиқиндиларни ташиш ва йиғиш тизимини модернизация қилиш ва қайта қуришни ўз ичига олади. Қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш лойиҳанинг асосий босқичи ҳисобланади. Ушбу тизимни самарали бажариш учун лойиҳа доирасида 50 та контейнерлар, 5 та чиқинди ташиш учун мўлжалланган маҳсус техника, 1 та маҳсус техника мультилифт, 1 та чиқиндиларни қайта юклаш станцияси ва 1 та чиқиндиларни салалаш линиясини харид қилиш ва 10 та чиқинда йиғиш шаҳобчаси, 1 та

чиқиндиларни саралаш линияси учун маъмурий-маиший бино қуриш режалаштирилган. Ҳамда давлат томонидан тақдим этиладиган мавжуд асосий воситалар (14 та чиқинди ташувчи, 1 та мультилифт, 2 та бульдозер) майший чиқиндиларни ташиш билан боғлиқ бўлган ишларни самарали ҳал этишда кўмаклашади.

Давлат томонидан тақдим этиладиган маҳсус техникалар

Маҳсус техника тури	Маҳсус техника русуми	Сони
Мусурвоз	ISUZU NQR 71PL	9
Мусурвоз	ISUZU NPR 82 L KL	5
Мультилифт	ISUZU NQR 71PL	1
Бульдозер	TY-160	1
Бульдозер	YTO C-1402	1

5.3. ҚМЧларни тўплаш, ташиш ва саралашнинг технологик босқичлари

Қаттиқ майший чиқиндилар ихтисослаштирилган транспорт воситаларида (чиқинди ташиш машиналари ва бошқа ихтисослаштирилган машиналарда) ташилади.

Чиқинди тўплаш шохобчаларидаги, шунингдек ташкилотлардаги қаттиқ майший чиқиндиларни вақтинчалик тўплаш ва сақлаш учун ташкил этилган жойлардаги чиқинди контейнерлари экипаж юкловчилари томонидан ихтисослаштирилган транспорт воситасининг манипулятор механизмига ўрнатилади ва унинг маҳсус механизми ёрдамида (механик тарзда) чиқинди кузовига бўшатилади.

Манипулятор механизми билан жиҳозланмаган ихтисослаштирилган транспорт воситасининг чиқинди кузовига контейнерларни бўшатиш экипаж юкловчилари томонидан кўл кучи билан амалга оширилади.

«Сигнал» усулида йўналиш жадвали бўйича етиб келган ихтисослаштирилган транспорт воситасига қаттиқ майший чиқиндиларни жойлаштириш истеъмолчилар ва экипаж аъзолари томонидан амалга оширилади.

Бунда қаттиқ майший чиқиндилар махсус чиқинди қопларида (пакетларда) ёки ғилдиракли контейнерларда (40 — 120 л) сақланган ҳолларда уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига жойлаштириш экипаж юкловчилари томонидан амалга оширилади.

Қаттиқ майший чиқиндиларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига юклаш жараёни пиёдалар, автомототранспорт воситалари ҳамда велосипедлар ҳаракатига тўсқинлик қилмаслиги лозим.

Чиқинди сақлаш контейнерлари қаттиқ майший чиқиндилардан тўлиқ, қолдиқсиз тозаланиши ҳамда санитария талабларига мувофиқ дезинфекция қилиниши керак.

Қаттиқ майший чиқиндиларни юклаш ва ташиш ишлари уларни тушириб қолдириш, авария ҳолатини пайдо қилиш, инсонлар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарар етказиш эҳтимолларини истисно қилувчи усуллар билан амалга оширилади.

Қаттиқ майший чиқиндиларни ташишга ихтисослаштирилмаган - ағдарма ва бортли махсус транспорт воситаларидан майший чиқиндиларни ташиш мақсадида фойдаланилганда, чиқиндиларнинг тўкилиши ва суюқликнинг (фильтрат) оқиши ҳамда чиқинди чангларининг атмосфера ҳавосига тарқалишини олдини олиш чоралари кўрилиши лозим.

Қаттиқ майший чиқиндиларни юклаш ва ташишда қуидагиларга йўл қўйилмайди:

- контейнерларда сақланаётган чиқиндилар ёки чиқинди уюмларидан иккиласми хом ашё ажратиб олиш;
- юклаш жойида чиқинди қолдиқларини қолдириш ёки уларни ён атрофга сочиб юбориш;
- экипаж аъзоси бўлмаган шахсларни жалб қилиш («сигнал» усулида тўплаш ва олиб чиқиб кетиш ҳоллари бундан мустасно) ёки уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасида ташиш.

Ишлаб чиқариш қуввати даражаси, юқорида айтиб ўтилганидек, сменали қуввати ва йилига иш кунлари сонига боғлиқ бўлиб, лойихани баҳолашда консерватизм нуқтаи назаридан қувватни босқичма-босқич ривожлантириш назарда тутилган.

Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, саралашни тўғри ташкил этиш учун қўйидаги жараёнлар кема-кетлиги амалга оширилади.

1. Биринчи навбатда аҳоли ва юридик шахслар томонидан ҳосил бўлган ҚМЧ чиқинди ёиғиш шахобчаларида ёки чиқинди контейнерларида тўпланади.
2. Сигнал усулида эса йўналиш жадвали бўйича қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш амалга оширилади.
3. Кейинги босқичда йиғилаган чиқинди худудда жойлаштириш режалаштирилган саралаш комплексига ташилади.
4. Саралаш босқичидан ўтган қайта ишланмайдиган чиқиндилар қайта юкланади
5. Қайта юклаш станцияси бир вақтнинг ўзида саралаш комплекси худудига жойлаштириш режалаштирилган
6. Қайта юкланганд ҚМЧ 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган ҳолда жойлаштирилади
7. Контейнерлардаги чиқиндилар маҳсус техника мультилифт орқали чиқинди полигонига ташилади.

5.3.1. Майший чиқиндиларни йиғиши пункти

Майший чиқиндиларни йиғиш уй хўжаликларидан ёки тижорат давлат идоралари участкаларида бошланади. Майший чиқиндиларни йиғиш пункти асосан шаҳарнинг турар жойларида, айниқса кўп қаватли турар-жой бинолари зич жойлашган жойларда ишлайди. Майший чиқиндиларни йиғиши пунктларини такомиллаштириш керак, чунки улар чиқиндиларни бошқариш тизимининг муҳим қисмидир. Майший чиқиндиларни йиғиш пунктлари қайта ишланадиган материалларни қўлда ажратиш орқали чиқиндиларни камайтириши мумкин. Ушбу тизим содда бўлса-да, жуда самарали эканлигини исботлади. Кейинчалик, қайта ишланадиган материаллар норасмий сектор томонидан тўпланади, қайта ишланади ва кейинги фойдаланиш учун қайта ишланади.

Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан майший чиқиндаларни ташиб кетиш маҳсус чиқинди тўплаш шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.

Мўйноқ ва Кўнғирот туманларидағи мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки хисоб-китобларга кўра 10 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор. Шу сабабли, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан 10 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун инвестиция киритилади.

5.3.2. Чиқинди йигини контейнерлари

Ҳозирги Қорақалпоғистон Республикаси Мўйноқ ва Кўнғирот туманларида чиқинди йиғиш баклари ўрнатилган бўлиб, улар 2016 ва 2018 йиллар оралиғида харид қилинган. Шу билан бирга, вилоятлардаги қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш тизими чиқиндиларни йиғиш самарадорлигини оширишни истаса, чиқиндини йиғиш бакларини алмаштириш талаб қилинади. Ҳудудда асосан **0,75 м³** ҳажмли пўлат баклар ишлатилади.

Лойиха доирасида **1,1 м³** ҳажмдаги **50** та бакларни харид қилиш режалаштирилмоқда. ҚМЧни чиқинди йиғиш пунктларининг ўзида ҳар ҳил рангдаги қопқоқларга қараб, фуқароларнинг онги ошиб бориши ва тарбияланиши натижасида, дастлаб сараланиши режалаштирилмоқда, яъни фуқаролар қайта ишланиш учун яроқли бўлган турли

чиқиндини (шиша идишлар, пластмасса, қофоз ва бошқаси) тегишли рангдаги қопқоқли контейнерга ташлашади.

5.3.3. Чиқинди ташиши техникалари

Бугунги кунда “Тоза ҳудуд”ДУК Мўйноқ ва Кўнғирот туманлари филиаллари ҳисобида 14 та (Мўйноқда 3 та, Кўнғиротда 11 та) махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Туманда йиғилган майший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиха доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш комплексига келтирилади.

Ҳозирда Мўйноқ ва Кўнғиротда туманларида 163.9 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, майший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камида 2.2 маротабага етишини ҳисобга олинса, ўртacha ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 5 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Таклиф этилаётган лойиха факат ишлаб чиқариш самарадорлигини дастлабки яхшилашга қаратилганлиги сабабли, биринчи босқичда такомиллаштиришнинг энг яхши варианти Хусусий шерик сифатида қатнашадиган корхона га энг керакли "универсал" технологияларни тақдим этиш эканлиги тўғрисида келишувга эришилди. Ўзбекистонга келсак, бу маълум даражада обрў қозонган, юк ташиш ҳажми 7 дан 12 м³ гача бўлган юк машиналари.

Лойиха-баҳолаш хужжати

Мүйнөқ ва Құнғирот туманлари

Мүйнөқ ва Құнғирот туманларидан хосил бўлаётган майший чиқиндилар, лойиха доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланиб, маҳсус Мультилифт техникалари ёрдамида

Құнғирот туманиндағи чиқинди полигонига жойлаштирилади. Шу сабаб, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб маҳсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган майший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 1 та маҳсус Мультилифт техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

5.3.4. Чиқиндиларни саралаш комплекси

ҚМЧ қўимилишидан олдин, уни саралаш керак бўлади. Бунинг учун ҚМЧдан барча йирик ўлчамдаги буюмлар ва рангли ҳамда қора металлар олиб ташланади. Шунингдек, ҚМЧдан шиша ва пластик олиб ташланади. Бугунги кунда замонавий заводларда янги саралаш линиялари жорий этилганлиги сабабли, саралаш жараёни анча осонроқ амалга оширилади.

Чиқиндини саралаш учун ускуналар алоҳида линияга тўпланади, чунки бу ерда бирданига бир неча механизм ишга туширилади. Шундай қилиб, чиқиндини саралаш учун стандарт линия саралаш машинасидан, узатувчи конвейердан иборат бўлади.

Чиқиндини саралаш комплекси (АСК) соатига **17** тонна, ёки кунига **140** тонна (бир 8 соатли смена ичидан) материални саралайди ва **24** та оператор учун иш ўринларини яратади. Комплекс икки сменада ишлаши режалаштирилган.

Чиқиндини саралаш комплекси қўйидагилардан ташкил топади:

- пакетларни очиш мосламасига эга бункер;
- лоток роликли тиргакка эга тасмали конвейер;
- келиб тушаётган материални турли фракцияларга сепарациялаш учун, маълум даражали гомогенизацияга эга, саралаш барабани.
- саралаш барабанидан келиб тушадиган материални қўлда саралаш учун маҳсус саралаш кабиналари. Кабиналар кондиционерлар, чанг ушлаб қолувчи

фильтрлар, ёритиш, хавфсизлик тизимлари, ўтўчиргич ва бошқалар билан жиҳозланган.

● картонни, пластикни ва қоғозларни боғламларга қадоқлаш учун иккиламчи хом ашё учун пресс, бу сараланган иккиламчи хом ашёни сақлаш (кичик ўлчамдаги омбор ҳудуди талаб қилинади), ишлов бериш ва ташиш учун харажатларни қисқартириш ва бир вақтнинг ўзида унинг утилизациясидан тушадиган фойдани максимал даражада ошириш имкониятини беради. Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида хосил бўлаётган майший чиқиндилиарни маҳсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиха доирасида ишга тушириладиган чиқиндилиарни қайта юклаш станцияга олиб келинади.

Чиқиндилиани қайта юклаш станцияси ҳудудида бир вақтнинг ўзида майший чиқиндилиарни саралаш ускунаси тушириш режалаштирилган.

Мўйноқ ва Қўнғирот туманлари аҳоли сони ва чиқиндилиарни тўпланиш меъёрларини хисоб-китоб қилган ҳолда, йилига 50,0 минг тонна майший чиқиндилиарни саралаш имконини берувчи 1 та чиқиндилиарни саралаш ускунаси сотиб олиб ўрнатиш учун, хусусий шерик томонидан инвестиция киритилади.

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Мўйноқ ва Кўнғирот туманларида хосил бўлаётган майший чиқиндиларни маҳсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиха доирасида ишга туширилиши режалаштирилаётган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу худудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўқка чиқаради. Бу эса туманни экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қиласиди. Бунинг учун туманнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган худуддан 0,50 дан 1 ГАча бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида майший чиқиндиларни саралаш ва ҳамда қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган. Мўйноқ ва Кўнғирот туманлари аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини хисоб-китоб қилган ҳолда кунига 150 тонна майший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун инвестиция киритилади.

5.4 Лойиҳанинг ҳал қилувчи кўрсаткичлари, компонентлари, шунингдек, уларнинг ҳисоб-китоб қилинган қийматлари

Номи	Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони
Чиқинди саралаш комплекси (йилига 100 минг тонна қувватга эга бўлган)	-	1
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	-	1
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	14	5
Самосвал 25 т.		
Фронтал автоюклагич		
Мультилифт	1	
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	-	1
Ассенизатор		
Эксковатор		
Бульдозер	2	
Чиқинди йиғиш майдончалари		10
Чиқиндилар учун контейнерлар	83	50

Жадвалда келтирилган асосий воситалар билан таъминланса, Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида аҳолини майший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати билан қамраб олиш даражасини 100 %га чиқарилади.

6. Экологик бўлим

6.1. Лойиханинг атроф-муҳит ҳолатига таъсири

Ҳозирги вақтда чиқиндиларни қайта ишлаш долзарб, истиқболли ва умуман муҳим йўналиш ҳисобланади. Бунинг долзарблиги нафақат чиқиндиларни йўқ қилишни талаб қиласидан чиқиндилар ҳажмида, балки яқин келажакда ушбу ҳажмларнинг жиддий пасайишига умид қилишнинг ҳожати йўқлигини ва сайёрамизнинг ўзини ўзи тиклаш манбаи чексиз эмаслигини англашда. Ушбу йўналишнинг аҳамияти атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва экологик вазиятни яхшилаш бўйича аниқ талаблар билан изоҳланади, чунки ифлосланиш кирадиган экотизимларнинг заҳарланиши катта зарар этказади, аммо чиқинди уюмлари ва чиқиндихоналар эгаллаган майдонларнинг ўсиши камроқ хавфли. Ўз навбатида, катта миқдордаги рухсатсиз ахлатхоналар турли хил касалликлар, шунингдек уларни ташувчилар ва атрофдаги экотизимларга жиддий зарар этказиши мумкин бўлган турли хил ҳайвонлар учун жой бўлиши мумкин. Асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Шу билан бирга, асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Ушбу мақсадга эришиш учун қуйидаги мақсадли вазифаларни бажариш керак:

- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги масалаларга ойдинлик киритиш мақсадида аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ахборот учрашувлари, семинарлар, тренинглар ва "давра суҳбатлари" ни ўтказиш;
- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги долзарб масалаларни, шу жумладан чиқиндиларни алоҳида йиғиши, мавжуд муаммоларни ва уларни ҳал этиш йўлларини, шунингдек аниқ мақсадли ижтимоий гурухларга (болалар, талаба ёшлиар, уй бекалари, шаҳар ва қишлоқ аҳолиси) йўналтирилган масалаларни оммавий ахборот воситаларининг босма ва электрон воситаларида кенг ёритиш;
- маҳсус чиқинди оқимларини йиғиши ва қайта ишлаш тизимларини жорий этиш учун ҳар бир минтақада йиғиши пунктларини яратиш (таркибида симоб мавжуд чиқиндилар, шиналар чиқиндилари, ишлатилган батареялар, чиқинди мойлар, қадоқлаш чиқиндилари ва бошқалар);

- чиқиндиларни йигиш пунктлари ва ижтимоий объектларни контейнерлар билан жиҳозлаш;
- қайта ишланадиган чиқиндиларни саралаш учун қулайликлар яратиш - ҳар бир вилоятда кунига 4,9 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- завод чиқиндиларини қайта ишлаш корхоналарини яратиш (компостлаш технологияси бўйича) - корхонанинг ҳар бир худудида кунига 2,4 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- бозорда сотиш учун қайта ишланадиган материалларни ажратиш;
- кейинчалик маҳсулотни бозорда сотган ҳолда, компост материал сифатида фойдаланиш учун биомассани ҚМЧ дан ажратиш;
- чиқиндиларнинг калория қийматидан фойдаланган ҳолда ёқилғидан олинадиган энергияни алмаштириш;
- ҳосил бўладиган чиқиндиларнинг умумий миқдоридан полигонларда кўмиш учун ҚМЧ ҳажмини 95% дан 54% гача камайтириш;
- қайта ишланадиган иккиламчи хом ашёни сотишдан эришиладиган даромадларинг даражасини оширишни таъминлаш.

Полигонларнинг экологик хавфини инобатга олиш ниҳоятда муҳим. Чиқиндихоналар кўплаб муаммоларни келтириб чиқаради, жумладан, улар орасида касалликка олиб келадиган каламушлар, заарли ва бадбўй метан газининг чиқиши, сувга тушадиган заҳарли балчик - фильтрат. Чиқинди билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга оқилона ёндашган ҳолда, бу муаммоларнинг барчасини олдини олиш мумкин. Чиқиндини уюм қилиб йиғиш ўрнига анчадан бери бошқа усувлар ихтиро қилинган. Улардан бири чиқиндиларни пиролиз ёрдамида қайта ишлашdir.

6.2 Экология ва атроф мұхитга салбий таъсирини камайтириш бўйича чора-тадбирлар

Мамлакатимизда атроф-мұхитни мұхофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, худудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёsat амалга оширилмоқда.

Хусусан, 2017-2018 йилларда қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизимининг инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича кенг кўламли ишлар олиб борилди, 13 та санитария жиҳатидан тозалаш давлат унитар корхоналари ҳамда уларнинг туман ва шаҳарлардаги 172 та филиали, шунингдек, 9 та майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни комплекс амалга ошириш кластерлари ташкил этилди. Кўрилган чора-

тадбирлар аҳолининг деярли ярмини санитария жиҳатидан тозалаш хизматлари билан қамраб олинишига имкон берди.

Шу билан бирга қишлоқ аҳоли пунктларида қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматларнинг етарли даражада таъминланмаганлиги, қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги инфратузилманинг қониқарсиз ҳолатда эканлиги, мавжуд қаттиқ майший чиқинди полигонларининг санитария талаблари ва экологик меъёрларга мувофиқ келмаслиги мазкур соҳада комплексли чора-тадбирларни қабул қилишни талаб этмоқда.

Қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш, уларнинг фуқаролар соғлиғи ва атроф-муҳитга заарли таъсирини бартараф қилиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон «2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастури тўғрисида»ги Фармони ижросини таъминлаш мысадида:

Кўйидаги асосий вазифаларни амалга оширишни назарда тутувчи, 2019 — 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) тасдиқланди:

- аҳолининг қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар билан тўлик қамраб олинишини таъминлашга йўналтирилган санитария жиҳатидан тозалаш инфратузилмасини ривожлантириш;
- қаттиқ майший чиқиндиларни қайта ишлашнинг самарали ва замонавий тизимини яратиш;
- полигонларга кўмиш учун йўналтириладиган қаттиқ майший чиқиндилар ҳажмини камайтириш, санитария ва экологик меъёрлар талабларига мувофиқ келадиган замонавий қаттиқ майший чиқинди полигонларини яратиш, шунингдек, мавжуд полигонларни ёпиш ва рекультивация қилиш бўйича чора-тадбирларни кўриш;
- санитария жиҳатидан тозалаш соҳасида нархлар шаклланишини такомиллаштириш ва тарифларни оптималлаштириш;
- қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш объектларидан муқобил энергия манбалари сифатида фойдаланиш.

7. Институционал бўлим

Лойиҳани амалга оширишда иштирок этувчилар давлат шериги ва хусусий шерик ҳисобланади. Уларнинг ўзаро ҳамкорлиги иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этишга қаратилган. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини кўриб чиқиш ишчи гурӯҳи лойиҳани қўриб чиқади ва амалга оширишга қарор қиласиди.

Хусусий шерик мавжуд ва содир бўлиши мумкин бўлган рискларни ўз бўйнига олган ҳолда лойиҳага ўз инвестицияларини жалб қиласиди.

Лойиҳа ишга туширилгандан кейин харажатлар, фойда ва мажбуриятлар хусусий шерик аъзолари ўртасида тақсимланади.

7.1 Лойиҳани бошқариш

Мазкур лойиҳани бошқариш, талабгор корхона томонидан амалга оширилади. Бошқарув корхоннинг устави ёки шунга tengлаштирилган хужжат орқали бўлади.

Корхонанинг эгаси (таъсисчии) бошқарув учун директор тайинлайди. Директор ўз урнида маъмурият ва ишчи бўлимни тайинлайди. Хужжатлар алмашинуви ёки қарорлар ижроси қўйидаги схема орқали амалга оширилади.

8. Архитектура-қурилиш бўлими

Қурилиш майдони (трассаси)нинг шаҳарсозлик талаблари

Мўйноқ ва Кўнғирот туманлари Қорақалпоғистон Республикасининг марказий қисмida, текислик ҳудудида жойлашган. Ушбу туманлар ҳудудидан А-380 Гузор-Бухоро-Нукус-Бейнеў автомагистрал йўли ўтган. Чиқинди ташиш полигони Кўнғирот туманида жойлашган.

Архитектура-режалаштириш лойиҳалари

Мазкур лойиҳа доирасида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2019 — 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПҚ-4291сонли Қарорига асосан, Мўйноқ ва Кўнғирот туманлари қаттиқ майший чиқиндиларни янги ташкил этиладиган полигонларга ташиб чиқариладиган туман қаторига киради. Йиғилган ҚМЧ Мўйноқ ва Кўнғирот туманларида йиғилиб саралангандан сўнг, қайта юклаш станциясидан Кўнғирот туманидаги полигонга жўнатилади.

9. ДХШ тўғрисидаги битим

ДХШ моделлари учун вариантларни баҳолаш, тўлов механизми ва давлат даромадларини қўллаб-қувватлаш

Давлат хусусий шериклик битимидағи келишувга асосан, лойиҳанинг умумий қиймати **9 474 060.96** минг сўмни ташкил қиласди, ва ундан ташқари давлат шериги томонидан **7 775 155.56** минг сўм қийматдаги асосий воситалар бўлиб тўлаш шарти билан сотилади.

Давлат шериги томонидан тақдим этилаётган асосий воситалар талабгорга лойиҳа даврида вақтинчалик фойдаланишга топширилади, фақат давлат шеригининг мавжуд техникалари, бугунги кундаги баҳоланган қийматида 7 йилга бўлиб тўлашга берилади. Давлат шериги мазкур лойиҳа бўйича қуидаги жадвалда кўрсатилган асосий воситаларни тақдим этади.

Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Сони
Мусуророз	ISUZU NQR 71PL	9
Мусуророз	ISUZU NPR 82 L KL	5
Мусоророз крантаз	ISUZU NQR 71PL	1
Бульдозер	TY-160	1
Бульдозер	YTO C-1402	1

Бундан ташқари, юқорида айтилган чиқинди йиғишни 100%га чиқариш учун талабгорга қуидаги асосий воситалар давлат шериги томонидан тақлиф қилинади.

Асосий восита тури	Тақлиф этилаётган нарх	Сони
Чиқинди саралаш комплекси (йилига 50 минг т)	3 785 000 000	1
Чиқинди қайта юклаш станцияси	571 000 000	1
Чиқинди ташувчи техника	580 000 000	5
Махсус техника мультилифт	650 000 000	1
Чиқинди йиғиш шахобчаси	42 000 000	10
Чиқинди учун контейнерлар	4 300 000	50

10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгордан давлатнинг тегишли органидан рўйхатдан ўтган бўлиши, ўзининг муҳрига эга бўлиши етарли ва қўшимча сертификат ва лицензия талаб қилинмайди.

Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш учун зарур бўлган активлар ва мол-мулк тарзидаги қўйилмалар

Давлат шериги лойиҳани амалга ошириш истагида бўлган талабгорга таклиф этилган асосий воситалардан ташқари талабгорга тендерда қатнашиш учун Давлат шериги талабгорнинг молиявий талабларини бажаришига ишонч ҳосил қилиш учун 30 000 000 сўм (ёки унга тенглаштирилган банк, суғурта ташкилоти хати) миқдорида гаров суммаси ҳам талаб қилинади.

Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш жараёнида бюджет маблағлари

Мўйноқ ва Кўнғирот туманларидағи лойиҳага маҳаллий бюджет маблағларидан молиялаштириш кўзда тутилмаган.

Лойиҳанинг хуқуқий асослари

Лойиҳани яратишида қуидаги асосий манбалар асос қилиб олинди:

- Ўзбекистон Республикасининг «Чиқиндилар тўғрисида» ги Қонуни (05.04.2002);
- Ўзбекистон Республикасининг «Давлат-хусусий шериклиги тўғрисида» ги Қонуни (10.05.2019);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги "2019-2028 йилларда Ўзбекистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндилар билан боғли ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-4291-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 декабрдаги "Хусусий тиббиёт ташкилотларини янада ривожлантириш учун қўшимча шароитлар яратиш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-3450-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги "Майший ва қурилиш чиқиндилари билан ишлаш соҳасида фаолиятни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарори (№ПҚ-4845).

Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиши, ташиши, утилизация қилиши, қайта ишлаш ва қўмишнинг самарали тизимини яратиш, уларнинг аҳоли саломатлиги ва атроф-муҳитга заарли таъсирини олдини олиш, шунингдек,

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сонли "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш Давлат дастури тўғрисида" ги фармонида ҳам қўзда тутилган.

11. Лойиҳани амалга ошириш режаси

Маркетинг режаси

Лойиҳанинг муваффақияти кўп жиҳатдан маркетинг сиёсатига боғлиқ бўлади. Шунинг учун қуидаги режаларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ бўлади.

- рақобат муҳитига тез кириш ва бозор улушкини олиш;
- мижозларнинг барча истакларини инобатга олишни назарда тутадиган ижобий имидж яратиш;
- барқарор савдо ҳажмини таъминлаш ва кафолатланган фойда олиш.

Асосий стратегия қайта ишлашга яроқли материаллардан ўз ишлаб чиқариши учун фойдаланадиган корхоналар билан барпо этиладиган узоқ муддатли ҳамкорликни яратишдир. Барқарор алоқаларнинг мавжудлиги хом ашёни сотиш кафолати ва янада қулай форматда ҳамкорлик қилиш имкониятидир.

Доимий ва ўзаро манфаатли муносабатларни ўрнатиш учун бозорга одатдагидан уч-беш фоизга арzonроқ маҳсулотлар билан чиқиши режалаштирилган. Кўриниб турибдики, бундай ҳамкорлик ҳар қандай корхона учун янада фойдали бўлади ва келажакда хомашё нархини бироз ошириб юбориш мумкин бўлади.

Савдо 100% олдиндан тўлов асосида амалга оширилиши керак. Бундан ташқари, кейинги иш пайтида тўғридан-тўғри омбордан хом ашёни олиш учун шароитларни жорий қилиш мумкин - бу унинг нархини пасайтиради.

Бундай ҳолатда реклама маҳсус харажатларни талаб қилмайди, аммо ижобий имиджни олиш ва потенциал мижозларни хабардор қилиш учун анъанавий маркетинг усусларидан фойдаланилади.

Лойиҳани ишлаб чиқиши, амалга ошириши муддатлари ва графики

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгор мавжуд асосий воситалардан фойдаланиб ишни бошлиши ва тушумлардан давлат шериги қўйган талабларни бажаришни бошлиши лозим. Лойиҳанинг прогнозланган даромадларини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги қуидаги лойиҳани амалга ошириш графигини тавсия қиласди:

Амалга ошириладиган иш турлари	Давр			
	2021 йил	2022 йил	2023 йил	2024 йил
Лойиҳалаш смета хужжатларини тайёрлаш	20 000			
Маъмурий-маиший бино куриш		400 000		
Чиқинди йиғиш шахобчалари куриш		420 000		
Чиқинди ташиб машиналари харид қилиш	2 900 000			
Чиқинди контейнерлари харид қилиш			215 000	
Чиқинди саралаш ва чиқиндини қайта ишлаш ускуналари харид қилиш			4 356 000	
Мультилифт харид қилиш				650 000

Асосий манфаатдор томонларни аниқлаш ва уларнинг лойиҳани амалга оширишдаги роли

Мўйноқ ва Кўнғирот туманларидаги мазкур лойиҳанинг асосий манфаатдорлари, Мўйноқ ва Кўнғирот туманларининг аҳолиси. Лойиҳа туманда ҚМЧ йиғилиши ва туман озодалигига сабаб бўлувчи асосий туртки сифатида хизмат қиласи.

Давлат шериги лойиҳа якунида электронлаштирилган тўлов ва қарздорликлар маълумот тизимга эга бўлади. Қолаверса, ташкил этилган чиқинди йиғиш майдонлари ва контейнерлар ҳам давлат ихтиёрида қолади.

10 йил лойиҳа давомида аҳоли ва юридик шахслардан тушадиган тушумдан ва сараланган чиқиндиларни иккиламчи хом ашёларни сотишдан тушадиган тушумдан даромад қилиши режалаштирилган.

12. Лойиҳани баҳолаш

Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ ва Қўнғирот туманларида қаттиқ майшиш йиғиндиларни йиғиш, қайта ишлаш лойиҳасининг кутилаётган таъсири туман атрофини ва минтақа аҳолиси учун ҳаёт сифатини яхшилаш ҳисобланади. Хизматлар ва қаттиқ майший чиқиндиларни бошқариш яхшиланади, бу эса уй хўжаликларини нафақат кўрсатилаётган хизматлардан, балки тарифлар ва тизимнинг бошқа жиҳатларидан қониқиши даражасини оширади. Ҳудудларни ободонлаштириш бошқармаси чиқинди йиғишни яхшилаб, ишни назорат қилиш ва чиқинди ташийдиган транспорт воситаларининг ҳаракатланиш жадвалини яхшилайди. Бу, ўз навбатида, туман аҳолиси томонидан экологик ва ижтимоий ёндашувларни қабул қилишни кучайтириши керак.

Чиқиндиларни бошқариш бўйича билимларни ошириш уй шароитида, айниқса, аёллар ва болаларнинг саломатлиги ва гигиенасини яхшилашга ҳисса қўшади. Яхшиланган чиқиндиларни йиғиш жараёни соғлик учун жиддий экологик хатарлар хавфини камайтиради.

Лойиҳанинг иқтисодий фойдаси туман ҳудудида чиқиндиларни йўқ қилиш ҳамда қайта ишлаш билан боғлиқ хизматлар самарадорлигини доимий ошириб бориш билан боғлиқ. Бу эса тадбиркорга моддий кўринишида наф келтиради, давлат шериги учун эса экология ва атроф-муҳит билан боғлиқ муаммоларнинг камайишига олиб келади.

Лойиҳани амалга ошириш қаттиқ майший чиқиндиларни бошқариш станцияларини қуриш ва чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилишни рационализация қилиш орқали қаттиқ майший чиқиндиларни бошқаришда тўғридан-тўғри самарадорликни оширади.

ИЛОВАЛАР

ИЛОВА-1

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	10600
Лойиҳада кўзда тутилаётган туманлар	сони	2

Фаолиятга оид маълумотлар

Чиқиндининг морфологик таркиби	Фоизда	Қайта ишланадиган хомашё сифатидаги нархи, сўм
Қоғоз	18,90%	320
Металл	2,30%	200
Резина	0,80%	250
Полиэтилен	17,10%	280
Текстил	3,90%	175
Шиша	3,70%	100

Чиқинди нормаси

Норма	кг/1 киши	0,75
Бинта чиқинди ташувчи техниканинг юк ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	хисоб-китоблар асосида	2,2

Ишлаб чиқаришга оид бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегиши эҳтиёт қисмлар*	Асосий воситанинг бошланғич қийматидан	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш ҳаражатлари	Ишлаб чиқариш ҳаражатлари суммасидан	2,00%
Бошқа операцион ҳаражатлар	Тушум суммасидан	0,50%
Банк комиссияси	Харажатлар суммасидан	0,50%

Худудга тегишли маълумотлар

Туман (шаҳар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тўйланган майдон (ГА)	Ахоли сони	Чиқиндининг йиллик миқдори, тонна	Талаб килинадиган жами маҳсус техника сони
Мўйиноқ тумани				32 331,00	8 850,61
Қўнғирот тумани				131 588,00	36 022,22
Жами				163 919,00	44 872,83

ҲАММАСИ

Номи	Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чиқинди саралаш комплекси (йилига 50 минг тонна қувватга эга бўлган)			1	3 785 000,00
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси			1	571 000,00
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	14	6 603 000,00	5	580 000,00
Самосвал 25 т.				
Фронтал автоюклагич				
Мультилифт	1	514 250,00		
Maxsус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)			1	650 000,00
Ассенизатор				
Бошқа техникалар				
Бульдозер	2	657 905,56		
Чиқинди йиғиш майдончалари			10	42 000,00
Чиқиндилар учун контейнерлар	83		50	4 300,00

Солиқ ставкалари		
Солиқлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиги	15%	
ККС	15%	
Мулк солиги	2%	ўртача ўйллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солиқ	0,182	1 куб.м./минг сўм
ЯИТ	12%	МХҚТФдан

Табиий ресурс ва электрга бўлган талаб		
Тури	бирлик	миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНГИЧ ҚИЙМАТИ

МИНГ СҮМ

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлиб чиқариш ускуналари ва маҳсус техникалар)	7 775 155,56	8 541 000,00	16 316 155,56	94%
Курилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	7 775 155,56	8 941 000,00	16 716 155,56	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	20 000,00	533 060,96	553 060,96	3%
Лойиҳани тайёrlаш харажатлари	20 000,00	0,00	20 000,00	0,12%
Айланма маблағлар	0,00	483 060,96	483 060,96	2,80%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,29%
Бошлангич инвестицион капитал	7 795 155,56	9 474 060,96	17 269 216,52	100%
Бошлангич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	735 392,03	893 779,34	1 629 171,37	
Улушлар	45,1%	54,9%	100%	

ДАВЛАТ ТАШКИЛОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИЛИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАЛАР РҮЙХАТИ

Худудлар	Ум. Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Техниканинг умумий ҳолати (Соз-носоз)	Киймати			Ҳисобот рақами	Баҳоланган вақти
								Баланс	Қолдик	Баҳолаш		
Мўйинқ тумани	1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 611 ZAA	AAF0948480	2019	Соз	463 388 800,00	444 080 933,33	544 500 000,00	320	19.07.2021
	2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 612 ZAA	AAF0948478	2019	Соз	463 388 800,00	444 080 933,33	544 500 000,00	320	19.07.2021
	3	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 953 BBA	AAF22244381	2020	Соз	553 100 000,00	553 100 000,00	574 750 000,00	320	19.07.2021
	5	Булдозер	YTO-C1402	95 BA 404	UZ-AA 002666	2014	Соз	350 283 716,67	302 119 705,63	318 341 400,00	320	19.07.2021
Жами							1 830 161 316,67	1 743 381 572,29	1 982 091 400,00			
Қўнгирот тумани	1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 695 ZAA	AAF1886911	2019	Соз	443 394 000,00	424 919 250,00	544 500 000,00	320	19.07.2021
	2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 985 ZAA	AAF1234094	2019	Соз	457 852 500,00	446 406 187,50	544 500 000,00	320	19.07.2021
	3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L KL	95 563 LAA	AAC7309942	2015	Соз	133 074 704,00	120 876 189,50	346 500 000,00	320	19.07.2021
	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L KL	95 562 LAA	AAC7309940	2015	Соз	133 074 704,00	120 876 189,50	346 500 000,00	320	19.07.2021
	5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L KL	95 506 LAA	AAC7309939	2014	Соз	135 268 307,54	122 868 712,69	315 000 000,00	320	19.07.2021
	6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 504 LAA	AAF1599932	2014	Соз	126 454 419,57	114 862 764,45	260 000 000,00	320	19.07.2021
	7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 019 BBA	AAF1252165	2019	Соз	453 033 000,00	441 707 175,00	544 500 000,00	320	19.07.2021
	8	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L KL	95 561 LAA	AAC7309938	2015	Соз	133 074 704,00	120 876 189,74	346 500 000,00	320	19.07.2021
	9	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 954 BBA	AAF2224380	2020	Соз	553 100 000,00	553 100 000,00	574 750 000,00	320	19.07.2021
	10	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L KL	95 305 XAA	AAE0491750	2018	Соз	530 729 408,33	482 079 212,57	572 000 000,00	320	19.07.2021
	11	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 746 ZAA	AAF1076146	2019	Соз	453 033 000,00	437 931 900,00	544 500 000,00	320	19.07.2021
	12	Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	95 389 XAA	AAF0067242	2018	Соз	441 974 306,67	401 459 995,22	514 250 000,00	320	19.07.2021
	13	Бульдозер	YTO-C1402	95 CA 425	UZ-AA002722	2016	Соз	295 656 774,29	255 003 967,82	339 564 160,00	320	19.07.2021
Жами							4 289 719 828,40	4 042 967 733,99	5 793 064 160,00			
ҲАММАСИ									7 775 155 560,00			

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ

мнг сўм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирлигининг нархи	Бошлангич киймати	Қолдик киймати	Эскириш суммаси										
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил	
	Инвестиция сифатида хусусий шерик томонидан киритиладиган асосий воситалар																
1	Административ-маший бино (саралаш комплексига тегишили)	3%	1	400 000,00	400 000,00	400 000,00	12 000,00	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	
2	Чиқинди саралаш комплекси (йилига 50 минг тонна қувватта эга бўлган)	15%	1	3 785 000,00	3 785 000,00	3 785 000,00	567 750,00	567 750,0	567 750,0	567 750,0	567 750,0	567 750,0	378 500,0				
3	Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	8%	1	571 000,00	571 000,00	571 000,00	45 680,00	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	
4	Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	15%	5	580 000,00	2 900 000,00	2 900 000,00	435 000,00	435 000,0	435 000,0	435 000,0	435 000,0	435 000	290 000,0				
5	Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	15%	1	650 000,00	650 000,00	650 000,00	97 500,00	97 500,0	97 500,0	97 500,0	97 500,0	97 500,0	65 000,0				
6	Чиқинди йингиш майдончалари	3%	10	42 000,00	420 000,00	420 000,00	12 600,00	12 600,0	12 600,0	12 600,0	12 600,0	12 600,0	12 600,0	12 600,0	12 600,0	12 600,0	
7	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	50	4 300,00	215 000,00	215 000,00	10 750,00	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	10 750,0	
	Жами				8 941 000	8 941 000	1 181 280	814 530	81 030	81 030	81 030						
	<i>Кумулятив амортизация</i>						1 181 280,00	2 362 560	3 543 840	4 725 120	5 906 400	7 087 680	7 902 210	7 983 240	8 064 270	8 145 300	
	шу жумладан кўчмас мулкнинг кумулятив амортизацияси						12 000	24 000	36 000	48 000	60 000	72 000	84 000	96 000	108 000	120 000	
	Асосий воситаларнинг йиллик ўртacha қолдик киймати						8 350 360,00	7 759 720,00	7 169 080,00	6 578 440,00	5 987 800,00	5 397 160,00	4 989 895,00	4 949 380,00	4 908 865,00	4 868 350,00	
	шу жумладан кўчмас мулкнинг йиллик ўртacha қолдик киймати						394 000,00	388 000,00	382 000,00	376 000,00	370 000,00	364 000,00	358 000,00	352 000,00	346 000,00	340 000,00	

Тегишли худудларда ахоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари түгрисида маълумот

Худуд												Ўртacha йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Мўйноқ тумани	29 000	29 200	29 400	29 700	30 200	30 600	30 900	31 300	31 800	32 331	1,22%	32 724	33 122	33 525	33 933	34 345	34 763	35 186	35 614	36 047	36 485	
Қўнғирот тумани	117 500	118 500	120 100	121 900	123 600	125 200	126 800	128 400	129 900	131 588	1,27%	133 254	134 942	136 650	138 381	140 133	141 908	143 705	145 524	147 367	149 233	
Жами	146 500	147 700	149 500	151 600	153 800	155 800	157 700	159 700	161 700	163 919		165 978	168 064	170 175	172 313	174 478	176 671	178 890	181 138	183 414	185 718	

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари түгрисида маълумот

Худуд	2021	Ўртacha йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Мўйноқ тумани	113	5,00%	119	125	131	137	144	151	159	167	175	184
Кўнғирот тумани	46	5,00%	48	51	53	56	59	62	65	68	71	75
Жами	159		167	175	184	193	203	213	224	235	247	259

Худудлар бўйича ахоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Мўйноқ тумани	8 958	9 067	9 177	9 289	9 402	9 516	9 632	9 749	9 868	9 988
Кўнғирот тумани	36 478	36 940	37 408	37 882	38 361	38 847	39 339	39 837	40 342	40 853
Жами	45 437	46 007	46 586	47 171	47 763	48 364	48 971	49 587	50 210	50 840

Худудлар бўйича ахоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиламчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	8 587,52	8 695,41	8 804,66	8 915,28	9 027,30	9 140,72	9 255,56	9 371,85	9 489,60	9 608,83
Металл	1 045,04	1 058,17	1 071,47	1 084,93	1 098,56	1 112,36	1 126,34	1 140,49	1 154,82	1 169,33
Резина	363,49	368,06	372,68	377,37	382,11	386,91	391,77	396,69	401,68	406,72
Полиэтилен	7 769,66	7 867,28	7 966,12	8 066,21	8 167,55	8 270,17	8 374,08	8 479,29	8 585,83	8 693,70
Текстил	1 772,03	1 794,29	1 816,83	1 839,66	1 862,78	1 886,18	1 909,88	1 933,87	1 958,17	1 982,77
Шиша	1 681,15	1 702,28	1 723,66	1 745,32	1 767,25	1 789,45	1 811,94	1 834,70	1 857,75	1 881,09

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

минг сүм

Күрсаткычлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	31,2	32,76	34,32	35,88	37,44	39	40,56	42,12	43,68	45,24
Юридик шахслар, 1м.куб ҚМЧ учун (ҚҚС сиз)	46	48,3	50,6	52,9	55,2	57,5	59,8	62,1	64,4	66,7

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сүм

Күрсаткычлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ахолига күрсатилган хизматдан тушган тушум	2 037 562,56	4 404 616,50	4 672 335,02	4 946 085,69	5 225 977,83	5 512 122,60	5 804 632,96	6 103 623,72	6 409 211,58	6 721 515,14
<i>Mýýinoқ тумани</i>	441 069,67	868 065,41	920 461,34	974 003,29	1 028 711,39	1 084 606,07	1 141 708,11	1 200 038,61	1 259 619,00	1 320 471,05
<i>Kýñğırot тумани</i>	1 596 492,89	3 536 551,09	3 751 873,68	3 972 082,39	4 197 266,45	4 427 516,54	4 662 924,85	4 903 585,11	5 149 592,58	5 401 044,08
Юридик шахсларга күрсатилган хизматлардан тушган тушум	176 633,10	194 737,99	214 211,79	235 146,13	257 638,36	281 791,96	307 716,82	335 529,69	365 354,55	397 323,07
<i>Mýýinoқ тумани</i>	125 531,70	138 398,70	152 238,57	167 116,43	183 101,48	200 267,24	218 691,83	238 458,21	259 654,49	282 374,26
<i>Kýñğırot тумани</i>	51 101,40	56 339,29	61 973,22	68 029,70	74 536,89	81 524,72	89 024,99	97 071,48	105 700,06	114 948,81
Қоғоз	2 473 205,31	2 775 575,44	3 099 240,69	3 280 824,24	3 466 481,55	3 656 286,33	3 850 313,51	4 048 639,25	4 251 340,97	4 458 497,33
Металл	188 107,55	211 105,27	235 722,67	249 533,59	263 654,35	278 090,56	292 847,92	307 932,22	323 349,35	339 105,29
Резина	81 785,89	91 784,90	102 488,12	108 492,87	114 632,33	120 908,94	127 325,18	133 883,57	140 586,67	147 437,08
Полиэтилен	1 957 954,20	2 197 330,56	2 453 565,54	2 597 319,19	2 744 297,89	2 894 560,01	3 048 164,86	3 205 172,74	3 365 644,93	3 529 643,72
Текстил	279 094,35	313 215,98	349 740,70	370 231,90	391 182,81	412 601,76	434 497,18	456 877,69	479 752,02	503 129,04
Шиша	151 303,90	169 802,07	189 603,02	200 711,80	212 069,80	223 681,54	235 551,59	247 684,61	260 085,34	272 758,60
Жами тушум	7 345 646,86	10 358 168,72	11 316 907,56	11 988 345,40	12 675 934,93	13 380 043,69	14 101 050,03	14 839 343,50	15 595 325,41	16 369 409,26

ЁММ Ҳаражатлари		
Саралаш пунктидан энг узоқ бўлган йигим пункти - 65-70 км, рейс - 140 км. Ўз навбатида - ўртacha қатнов - 70 км. Автомобилда ўртacha қатновлар - 2,2 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг кунлик юриш масофаси - 154 км.		
Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Ахлат ташувчиларнинг жами сони	дона	19
Ёқилғи нархи	м.куб/минг сўм	2,35
100 км га ёқилғи харажати мусурвоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи харажати мультилифт	куб	40,00
Кунлик ўртacha юриш масофаси	км	154,0

Йиллик ўртacha бир автомобильнинг юриш масофаси, км	км	56 210,00
Йиллик ўртacha бир автомобильга харажат, минг. сўм	минг. сўм	40 911,10
Барча автомобилларга йиллик жами харажат, минг. сўм	минг. сўм	777 310,98
Кунлик ўртacha юриш масофаси(мультилифт)	км	320,00
Йиллик ўртacha мультилифтнинг юриш масофаси	км	116 800,00
Йиллик ўртacha мультилифтга харажат, минг. сўм	минг. сўм	109 690,43
Мультилифт техникасига кетадиган ёқилғи харажатлари, минг. сўм	минг. сўм	109 690,43
Бошқа маҳсус техникаларга (20%) харажатлар, минг. сўм	минг. сўм	32 728,88
Мойлаш материаллари, минг сум	минг. сўм	7 391,30
Йиллик жами ЁММ ҳаражатлари, минг. сум	минг. сўм	927 121,61

Автопаркнинг техник ҳизмат кўрсатиш ҳаражатлари		
Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	434,8
Жорий таъмир	минг сўм	1304,3
Капитал таъмир	минг сўм	5217,4
1 автомобильга йиллик ҳаражатлар		
Жорий таъмир		2 608,70
Жорий таъмир	минг сўм	3 913,04
Капитал таъмир	минг сўм	5 217,39
1 автомобильга йиллик жами ҳаражатлар	минг сўм	11 739,13
Жами юк машиналари учун ҳаражат	минг сўм	223 043,48
Жами маҳсус техникалар учун ҳаражат (+25% юк машиналарга нисбатан)	минг сўм	58 695,65
Автопарк учун жами йиллик ҳаражатлар		281 739,13

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида КМЧ саралаш пунктига ташилади ва шу ернинг узида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигон Кўнгирот туманида жойлашган. Полигонгача ўртacha 100 км ни ташкил қиласди кунлик қатновлар сони 3,2 та кунлик масофа 320 км

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ХИСОБИ

МИНГ СҮМ

№	Күрсаткычлар	Единица измерения	Харажатлар нормаси бүйича	Бир бирлигининг нархи	Сумма	Изоҳ
1	Эхтиёт кисмлар бүйича харажатлар		233 243,48	1,00	233 243,48	*Асосий воситанинг бошланғич қийматидан
2	Екилғи харажатлари				927 121,61	Транспортлар учун күнлик сарф нормасидан
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник күрек харажатлари				281 739,13	Техник күрек бүйича сраф нормасидан
4	Сарапланган иккиламчи хом-ашё учун коплар ва идишлар	сони	182 222,69	2,00	364 445,39	100 кг лик қоллар
5	Униформа	сони	12,00	50,00	57 391,30	1 та ишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида
Жами					1 863 940,91	

Электр ва ресурслар ҳаражати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,39	285 652,17
Сув	м3	7 300	5,83	42 530,43
Газ	м3	1 095	0,57	618,91
Жами				328 801,52

ИШ ҲАҚИ ҲАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртacha иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>АДМИНИСТРАЦИЯ</u>			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4,0		162 000,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		19 440,00
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШХОДИМЛАРИ</u>			
Сараловчилар	24	2 000,00	576 000,0
Юкловчилар	38	1 500,00	684 000,0
Ҳайдовчилар	23	1 500,00	414 000,0
МФЙларда тўловлар буйича мутахассис	17	1 500,00	306 000,0
Истеъмолчилар билан ишлаш буйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш буйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Коровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	110		2 124 000,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		254 880,00
ҲАММАСИ БЎЛИБ	114		2 560 320,00

ИЛОВА-12

ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР

минг сўм

Ҳаражатлар таркиби	Доимий ҳаражатлар улуши (%)	Ўзгарувчан ҳаражатлар улуши(%)	Доимий ҳаражатлар	Ўзгарувчан ҳаражатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш ҳаражатлари	0%	100%	0	1 863 941	1 863 941	27%
Электр ва ресурслар ҳаражати	5%	95%	16 440	312 361	328 802	5%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи ҳаражатлари	100%	0%	2 124 000	0	2 124 000	30%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	254 880	0	254 880	4%
Бошқа ишлаб чиқариш ҳаражатлари	100%	0%	32 416	0	32 416	0%
Давлат шериги томонидан берилган мулкларнинг ижараси бўйича ҳаражатлар	100%	0%	965 858	0	965 858	14%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича ҳаражат	100%	0%	1 181 280	0	1 181 280	17%
Бошқа операцион ҳаражатлар	50%	50%	12 241	12 241	24 482	0%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	2%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	1 046	19 867	20 913	0%
ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР			4 769 601	2 208 411	6 978 012	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

МИНГ СҮМ

Ҳаражатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқариш ҳаражатлари	1 677 546,82	1 859 281,05	2 050 335,00	2 143 532,04	2 236 729,09	2 329 926,13	2 423 123,18	2 516 320,22	2 609 517,27	2 702 714,32
Электр ва ресурслар ҳаражати	297 565,38	328 842,62	361 681,67	378 121,75	394 561,83	411 001,90	427 441,98	443 882,05	460 322,13	476 762,21
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи ҳаражатлари	2 124 000,00	2 230 200,00	2 336 400,00	2 442 600,00	2 548 800,00	2 655 000,00	2 761 200,00	2 867 400,00	2 973 600,00	3 079 800,00
Ягона ижтимоий түлөв	254 880,00	267 624,00	280 368,00	293 112,00	305 856,00	318 600,00	331 344,00	344 088,00	356 832,00	369 576,00
Бошқа ишлаб чиқариш ҳаражатлари	32 416,36	34 037,18	35 658,00	37 278,82	38 899,64	40 520,45	42 141,27	43 762,09	45 382,91	47 003,73
Давлат шериги томонидан берилган мулкларнинг изяраси бўйича ҳаражатлар	965 857,83	965 857,83	965 857,83	965 857,83	965 857,83	965 857,83	965 857,83			
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича ҳаражат	1 181 280,00	1 181 280,00	1 181 280,00	1 181 280,00	1 181 280,00	1 181 280,00	814 530,00	81 030,00	81 030,00	81 030,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	6 533 546,39	6 867 122,69	7 211 580,51	7 441 782,44	7 671 984,38	7 902 186,32	7 765 638,26	6 296 482,37	6 526 684,31	6 756 886,25
Бошқа операцион ҳаражатлар	12 241,01	12 853,07	13 465,12	14 077,17	14 689,22	15 301,27	15 913,32	16 525,37	17 137,42	17 749,47
Администрация иш ҳақи	162 000,00	170 100,00	178 200,00	186 300,00	194 400,00	202 500,00	210 600,00	218 700,00	226 800,00	234 900,00
Ягона ижтимоий тўлов	19 440,00	20 412,00	21 384,00	22 356,00	23 328,00	24 300,00	25 272,00	26 244,00	27 216,00	28 188,00
Банк комиссияси	1 045,64	1 097,93	1 150,21	1 202,49	1 254,77	1 307,05	1 359,34	1 411,62	1 463,90	1 516,18
Солиқлар (мулк солиги)	9 075,74	9 022,17	8 968,60	8 848,60	8 728,60	8 608,60	8 488,60	8 368,60	8 248,60	8 128,60
ОПЕРАЦИОН ҲАРАЖАТЛАР	203 802,40	213 485,16	223 167,92	232 784,26	242 400,59	252 016,92	261 633,26	271 249,59	280 865,92	290 482,25
СОТИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	6 737 348,79	7 080 607,85	7 434 748,43	7 674 566,70	7 914 384,97	8 154 203,25	8 027 271,52	6 567 731,96	6 807 550,23	7 047 368,50

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

МИНГ СҮМ

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиғи	15%	-11 247,75	376 504,91	453 666,65	510 610,75	569 781,75	631 229,77	750 018,86	1 071 080,77	1 139 675,25	1 210 762,26
Жами		-11 247,75	376 504,91	453 666,65	510 610,75	569 781,75	631 229,77	750 018,86	1 071 080,77	1 139 675,25	1 210 762,26

СОЛИК ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
<u>Хисобланған ККС</u>	15%	692 359	776 550	866 683	918 556	971 734	1 026 251	1 082 141	1 139 442	1 198 189	1 258 421
<u>ККС зачет</u>	15%	263 585	291 667	321 168	335 767	350 365	364 964	379 562	394 161	408 760	423 358
<u>ККС (фарки)</u>		428 774	484 884	545 515	582 789	621 368	661 287	702 579	745 281	789 429	835 063

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Мулк солиғи	2%	7 880,00	7 760,00	7 640,00	7 520,00	7 400,00	7 280,00	7 160,00	7 040,00	6 920,00	6 800,00

ФОЙДА ВА ЗАРАРЛАР ТҮҮРИСИДАГИ ХИСОБОТ

Күрсаткичлар	МИНГ СҮМ									
	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	6 653 288,04	9 581 618,43	10 450 224,18	11 069 789,79	11 704 201,40	12 353 793,12	13 018 908,67	13 699 901,79	14 397 136,65	15 110 988,29
МАХСУЛОТ ТАННАРХИ	6 533 546,39	6 867 122,69	7 211 580,51	7 441 782,44	7 671 984,38	7 902 186,32	7 765 638,26	6 296 482,37	6 526 684,31	6 756 886,25
ЯЛПИ ТУШУМ	119 741,65	2 714 495,74	3 238 643,68	3 628 007,34	4 032 217,01	4 451 606,79	5 253 270,41	7 403 419,42	7 870 452,34	8 354 102,04
Маъмурӣ харажатлар	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	226 800,00	235 872,00	244 944,00	254 016,00	263 088,00
Операцион харажатлар	13 286,66	13 950,99	14 615,32	15 279,66	15 943,99	16 608,32	17 272,66	17 936,99	18 601,32	19 265,65
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	-74 985,01	2 510 032,75	3 024 444,36	3 404 071,69	3 798 545,02	4 208 198,47	5 000 125,75	7 140 538,43	7 597 835,02	8 071 748,38
СОЛИҚ ТҮЛАНГУНГА ҚАДАР БҮЛГАН ФОЙДА	-74 985,01	2 510 032,75	3 024 444,36	3 404 071,69	3 798 545,02	4 208 198,47	5 000 125,75	7 140 538,43	7 597 835,02	8 071 748,38
ФОЙДА СОЛИГИ	-11 247,75	376 504,91	453 666,65	510 610,75	569 781,75	631 229,77	750 018,86	1 071 080,77	1 139 675,25	1 210 762,26
БОШҚА СОЛИҚЛАР	9 075,74	9 022,17	8 968,60	8 848,60	8 728,60	8 608,60	8 488,60	8 368,60	8 248,60	8 128,60
СОФ ФОЙДА	-63 737,26	2 133 527,83	2 570 777,70	2 893 460,93	3 228 763,27	3 576 968,70	4 250 106,89	6 069 457,67	6 458 159,77	6 860 986,13
Жамгарилган фойда	-63 737,26	2 069 790,57	4 640 568,28	7 534 029,21	10 762 792,48	14 339 761,18	18 589 868,06	24 659 325,73	31 117 485,50	37 978 471,63
Фойда тақсимоти										
Ялпи даромад/Жами тушум	2%	28%	31%	33%	34%	36%	40%	54%	55%	55%
Соф фойда/Жами тушум	-1%	22%	25%	26%	28%	29%	33%	44%	45%	45%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

МИНГ СҮМ

Кўрсаткичлар	Айланыш коэф.	Инвест. период	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРӢӢ АКТИВЛАР		0	1 134 777	1 522 577	1 653 429	1 736 052	1 820 531	1 906 908	1 995 225	2 085 527	2 177 859	2 272 268
Дебитор қарздорлик	8	0	831 661	1 197 702	1 306 278	1 383 724	1 463 025	1 544 224	1 627 364	1 712 488	1 799 642	1 888 874
Хом-ашё заҳираси	3		93 197	103 293	113 907	119 085	124 263	129 440	134 618	139 796	144 973	150 151
Тайёр маҳсулот заҳираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	209 919	221 581	233 243	233 243	233 243	233 243	233 243	233 243	233 243	233 243
ЖОРӢӢ ПАССИВЛАР		0	725 950	763 014	801 287	826 865	852 443	878 021	862 849	699 609	725 187	750 765
Кредитор қарздорлик	9	0	725 950	763 014	801 287	826 865	852 443	878 021	862 849	699 609	725 187	750 765
Айланма капитал		483 061	408 828	759 563	852 142	909 188	968 089	1 028 887	1 132 376	1 385 918	1 452 672	1 521 503
Айланма капиталдаги ўзгариш		483 061	-74 233	350 736	92 579	57 045	58 901	60 799	103 489	253 541	66 754	68 831

		Қопланиш куни		Айланыш коэффициенти (360 / Қопланиш куни)	
Тушум тушиш даври		45	кун	8	
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиги		120	кун	18	
Тайёр маҳсулот қолдиги		10	кун	36	
Эҳтиёт қисмлар қолдиги		360	кун	1	
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар		40	Дней	9	

ПУЛ ОҚИМИ ҲАРАКАТИ ТҮГРИСИДА ҲИСОБОТ

минг сүм

Кұрсаткічлар	0 год	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМЫ ТУШУМ	0	6 653 288,04	9 581 618,43	10 450 224,18	11 069 789,79	11 704 201,40	12 353 793,12	13 018 908,67	13 699 901,79	14 397 136,65	15 110 988,29
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЫЗГАРИШ	483 060,96	-74 233,38	350 735,79	92 578,91	57 045,32	58 901,07	60 798,59	103 489,06	253 541,30	66 753,98	68 831,07
ТҮЛАНГАН ҚҚС		428 774,23	484 883,53	545 515,11	582 788,80	621 368,16	661 286,64	702 578,87	745 280,66	789 429,16	835 062,81
СОФ ТУШУМ	-483 060,96	6 298 747,19	8 745 999,12	9 812 130,16	10 429 955,67	11 023 932,16	11 631 707,89	12 212 840,74	12 701 079,83	13 540 953,52	14 207 094,40
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-483 060,96	5 352 266,39	5 685 842,69	6 030 300,51	6 260 502,44	6 490 704,38	6 720 906,32	6 951 108,26	6 215 452,37	6 445 654,31	6 675 856,25
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	946 480,80	3 060 156,43	3 781 829,65	4 169 453,22	4 533 227,78	4 910 801,56	5 261 732,47	6 485 627,46	7 095 299,21	7 531 238,15
Маъмурый харажатлар	0	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	226 800,00	235 872,00	244 944,00	254 016,00	263 088,00
Операцион харажатлар	0,00	13 286,66	13 950,99	14 615,32	15 279,66	15 943,99	16 608,32	17 272,66	17 936,99	18 601,32	19 265,65
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	0,00	751 754,14	2 855 693,43	3 567 630,33	3 945 517,57	4 299 555,79	4 667 393,24	5 008 587,82	6 222 746,47	6 822 681,88	7 248 884,50
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	8 941 000,00										
Молиявий харажатлар	70 000,00										
Солиқ тұловлари		-2 172,01	385 527,08	462 635,25	519 459,35	578 510,35	639 838,37	758 507,46	1 079 449,37	1 147 923,85	1 218 890,86
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-9 011 000,00	753 926,15	2 470 166,35	3 104 995,08	3 426 058,21	3 721 045,44	4 027 554,87	4 250 080,36	5 143 297,11	5 674 758,03	6 029 993,64
БАРЧА ТҮЛӨВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ	-9 011 000,00	753 926,15	2 470 166,35	3 104 995,08	3 426 058,21	3 721 045,44	4 027 554,87	4 250 080,36	5 143 297,11	5 674 758,03	6 029 993,64
Битимга асосан тұловлар	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-9 011 000,00	753 926,15	2 470 166,35	3 104 995,08	3 426 058,21	3 721 045,44	4 027 554,87	4 250 080,36	5 143 297,11	5 674 758,03	6 029 993,64
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	753 926,15	3 224 092,50	6 329 087,58	9 755 145,80	13 476 191,23	17 503 746,10	21 753 826,46	26 897 123,57	32 571 881,60	38 601 875,24

ИЛОВА-18

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Күрсаткичлар	минг сўм
Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	5 630 867
Доимий ҳаражатлар	4 769 601
Ўзгарувчан ҳаражатлар	2 208 411
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	139%

ИЛОВА-19

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сүм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-9 474 061	14,0%				0,0
1 йил	753 926	14,0%	661 339	-8 812 722		0,0
2 йил	2 470 166	14,0%	1 900 713	-6 912 009	-45%	0,2
3 йил	3 104 995	14,0%	2 095 783	-4 816 226	-15%	0,2
4 йил	3 426 058	14,0%	2 028 501	-2 787 725	1%	0,2
5 йил	3 721 045	14,0%	1 932 594	-855 130	11%	0,2
6 йил	4 027 555	14,0%	1 834 900	979 770	17%	0,2
7 йил	4 250 080	14,0%	1 698 491	2 678 260	21%	0,2
8 йил	5 143 297	14,0%	1 803 029	4 481 290	24%	0,2
9 йил	5 674 758	14,0%	1 745 033	6 226 323	26%	0,2
10 йил	6 029 994	14,0%	1 626 553	7 852 876	28%	0,2

Хусусий капитал	минг.сум	9 474 060,96
Жалб қилинган маблағлар	минг.сум	7 795 155,56
Жами	минг.сум	17 269 216,52
Хусусий капитал улуши	%	54,9%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	45,1%
Хусусий капитал қиймати	%	28%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	11,9%
Фойда солиғи	%	15%
WACC	%	20,7%